

I ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА
за образовни профил МОДНИ КРОЈАЧ*

	I РАЗРЕД								II РАЗРЕД								III РАЗРЕД								УКУПНО				
	недељно			годишње					недељно			годишње					недељно			годишње					годишње				
	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Σ			
A2: ОБАВЕЗНИ СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ	4	5	6	144	180	216	30	3	5	12	99	165	396	120	5	18	56	196	392	180	243	485	1116	330	2174				
1. Текстилни материјали	2	2		72	72																		72	72			144		
2. Естетско обликовање									2			66															66		
3. Технологија одеће	2			72				3			99												171				171		
4. Конструкција одеће		3			108				3			99	30			3		84		30				291		60	351		
5. Практична настава			6			216	30			12			396	90		18			504	150					1116	270	1386		
6. Предузетништво															2			56						56			56		
Б: ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ															1			28						28			28		
1. Изборни предмет према програму образовног профила															1			28						28			28		
Укупно A2+Б	4	5	6	144	180	216	30	3	5	12	99	165	396	120	5	18		140	504	180	243	485	1116	330	2174				
															(6**)			(168**)				(513**)			(2202**)				
Укупно	15			570					20			780					23			824					2174				
																	(24**)			(852**)					(2202**)				

Напомена: * Подразумева реализацију наставе кроз теоријску наставу, вежбе, практичну наставу и наставу у блоку

** Ученик бира предмет са листе изборних општеобразовних или стручних предмета

I ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА
за образовни профил **МОДНИ КРОЈАЧ**
када се реализује по дуалном моделу*

	I РАЗРЕД							II РАЗРЕД							III РАЗРЕД							УКУПНО					
	недељно			годишње				недељно			годишње				недељно			годишње				годишње					
	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Т	В	УКР	Т	В	УКР	Б	Т	В	УКР	Т	В	УКР	Б	Т	В	ПН	УКР	Б	Σ
A2: ОБАВЕЗНИ СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ	4	5	6	144	180	216	30	3	5	12	99	165	396	120	5	18	140	504	180	243	485	216	900	330	2174		
1. Текстилни материјали	2	2		72	72																72	72				144	
2. Естетско обликовање								2			66											66				66	
3. Технологија одеће	2			72				3		99											171					171	
4. Конструкција одеће		3		108				3		99		30			3		84		30		291			60	351		
5. Практична настава			6			216	30		12		396	90				18		504	150		216	900	2700	1386			
6. Предузетништво															2		56				56				56		
Б: ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ															1		28				28				28		
1. Изборни програм према програму образовног профила															1		28				28				28		
Укупно A2+B2	4	5	6	144	180	216	30	3	5	12	99	165	396	120	5 (6**)	18	140 (168**)	504	180	243	485 (513**)	216	900	330	2174 (2202**)		
Укупно A2+B2	15			570				20			780				23 (24**)		824 (852**)				2174 (2202**)						

Напомена: * Дуални модел подразумева реализацију наставе кроз теоријску наставу, учење кроз рад код послодавца, вежбе, практичну наставу и учење кроз рад у блоку

** Ученик бира предмет са листе изборних општеобразовних или стручних предмета

Листа изборних програма према програму образовног профила

Ред.бр.	Листа изборних програма	РАЗРЕД		
		I	II	III
Стручни предмети				
1.	Савремено одевање			1
2.	Примена рачунара у конструкцији одеће			1

Облици образовно-васпитног рада којима се остварују обавезни предмети, изборни програми и активности

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	УКУПНО часова
Час одељењског старешине	72	66	56	194
Додатни рад*	до 30	до 30	до 30	до 90
Допунски рад*	до 30	до 30	до 30	до 90
Припремни рад*	до 30	до 30	до 30	до 90

* Ако се укаже потреба за овим облицима рада

	I РАЗРЕД	II РАЗРЕД	III РАЗРЕД
Екскурзија	до 3 дана	до 5 дана	до 5 дана
Језик другог народа или националне мањине са елементима националне културе	2 часа недељно		
Трећи страни језик	2 часа недељно		
Други предмети*	1-2 часа недељно		
Стваралачке и слободне активности ученика (хор, секција и друго)	30-60 часова годишње		
Друштвене активности (ученички парламент, ученичке задруге)	15-30 часова годишње		
Културна и јавна делатност школе	2 радна дана		

* Поред наведених предмета, школа може да организује, у складу са одређењима ученика, факултативну наставу из предмета који су утврђени наставним плановима других образовних профила истог или другог подручја рада, наставним плановима гимназије или по програмима који су претходно донети.

Остваривање плана и програма наставе и учења

	I РАЗРЕД	II РАЗРЕД	III РАЗРЕД
Разредно часовна настава	36	33	28
Менторски рад (настава у блоку, пракса)	1	4	6
Обавезне ваннаставне активности	2	2	2
Завршни испит			3
Укупно радних недеља	39	39	39

Подела одељења у групе за реализацију у школском систему

разред	предмет/модул	годишњи фонд часова			број ученика у групи – до	Потребно ангажовање помоћног наставника
		вежбе	практична настава	настава у блоку		
I	Текстилни материјали	72			15	НЕ
	Конструкција одеће	108			10	ДА
	Практична настава		216	30	10	ДА
II	Естетско обликовање	66			15	НЕ
	Конструкција одеће	99		30	10	ДА
	Практична настава		396	90	10	ДА
III	Конструкција одеће	84		30	10	ДА
	Практична настава		504	150	10	ДА
	Предузетништво	56			15	НЕ
	Изборни програм према програму образовног профила	28				НЕ

Подела одељења у групе за реализацију по Закону о дуалном образовању

разред	предмет/модул	годишњи фонд часова				број ученика у групи – до	Потребно ангажовање помоћног наставника
		вежбе	практична настава	УКР	настава у блоку		
I	Текстилни материјали	72				15	НЕ
	Конструкција одеће	108				10	ДА
	Практична настава		216		30	10	ДА
II	Естетско обликовање	66				15	НЕ
	Конструкција одеће	99			30	10	ДА
	Практична настава/учење кроз рад			396	90	5	НЕ
III	Конструкција одеће	84			30	10	ДА
	Практична настава/учење кроз рад			504	150	5	НЕ
	Предузетништво	56				15	НЕ
	Изборни програм према програму образовног профила	28				15	НЕ

ОБАВЕЗНИ СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ

ТЕКСТИЛНИ МАТЕРИЈАЛИ

1. ОСТВАРИВАЊЕ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА – ОБЛИЦИ И ТРАЈАЊЕ

РАЗРЕД	НАСТАВА				ПРАКСА	УКУПНО
	Теоријска настава	Вежбе	Практична настава	Настава у блоку		
I	72	72				144

2. ЦИЉЕВИ УЧЕЊА

- Добијање теоријских знања о текстилним влакнима, врстама, својствима и употреби;
- Схватање значаја прераде влакана у одговарајуће текстилне материјале и њихове улоге у добијању готових производа. Подстицање и развијање способности препознавања влакана на основу изгледа и опипа;
- Схватање значаја и утицаја својстава влакана на карактеристике крајњег производа;
- Овладавање знањима о начину израде пређе, врстама, карактеристикама и употреби пређе;
- Стицање знања о начину израде текстилних површина, врстама, карактеристикама и употреби;
- Стицање знања о начину израде нетканог текстила, врстама, карактеристикама и употреби;
- Стицање знања о значају оплемењивања текстилних материјала као завршне процесне технологије.

3. ТЕМЕ, ИСХОДИ, ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ И КЉУЧНИ ПОЈМОВИ САДРЖАЈА

Разред: **Први**
 Годишњи фонд часова: **72 часа теорије +72 часа вежби**

ТЕМА	ИСХОДИ	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ/КЉУЧНИ ПОЈМОВИ САДРЖАЈА
Текстилна влакна и испитивање основних карактеристика влакана	По завршетку теме ученик ће бити у стању да: <ul style="list-style-type: none"> • наведе врсте и дефинише својства текстилних влакана; • разликује текстилна влакна и одреди област њихове примене; • опише начине се идентификације влакна; • идентификује текстилна влакна; • испита основне карактеристике влакана. 	Теорија: <ul style="list-style-type: none"> • Природна влакана, добијање, својства и примена (памук, лан, вуна, свила); • Принципи производње хемијских влакана, њихове карактеристике и употреба (вискоза, полиамид, полиестар, полиакрилонитрил, полиуретан, полипропилен); • Мешавине и нови типови влакана. Вежбе: <ul style="list-style-type: none"> • Одређивање дужине, дебљине и подужне масе влакна; • Идентификација влакана. Кључни појмови: Целулозна, протеинска, минерална, хемијска влакна, полимери
Израда пређе и испитивање основних карактеристика пређе	<ul style="list-style-type: none"> • објасни технолошке поступке добијања пређе према врсти влакана; • разликује врсте пређа, карактеристике и могућност примене; • означи пређу намењену за шивење и вез; • испита основна својства пређе. 	Теорија: <ul style="list-style-type: none"> • Појам и начини израде пређе; • Израда памучне пређе; • Израда вунене пређе; • Израда пређе од хемијских влакана и мешевине влакана; • Врсте пређа и карактеристике; • Израда и означавање конца за шивење и вез; • Употреба пређе. Вежбе: <ul style="list-style-type: none"> • Одређивање подужне масе пређе; • Одређивање упредености пређе; • Одређивање равномерности пређе. Кључни појмови: свитак, трака, предпређа, пређа
Израда нетканог текстила и испитивање основних карактеристика нетканог текстила	<ul style="list-style-type: none"> • дефинише неткани текстил, начин израде и основне карактеристике; • препозна врсте нетканог текстила и да одреди поље примене; • разликује неткану површину од тканине и плетенине; • испита карактеристике нетканог текстила. 	Теорија: <ul style="list-style-type: none"> • Појам и подела нетканог текстила; • Поступци израде нетканог текстила; • Карактеристике нетканог текстила; • Употреба нетканог текстила. Вежбе: <ul style="list-style-type: none"> • Испитивање основних карактеристика нетканог текстила: димензије, маса 1 m², дебљина. Кључни појмови: пластика, иглање, филц
Израда тканина и испитивање основних карактеристика тканина	<ul style="list-style-type: none"> • дефинише тканину, начин израде и основне карактеристике; • класификује тканине према карактеристичним својствима; • распознаје врсте тканина и да одреди поље примене; • испита основна својства тканина. 	Теорија: <ul style="list-style-type: none"> • Појам и израда тканина; • Основни преплетаји тканина (платно, кепер, атлас); • Карактеристике тканина; • Врсте тканина; • Понашање тканина у току кројења и шивења; • Употреба тканина. Вежбе: <ul style="list-style-type: none"> • Карактеристике тканина: правац основе и потке, ширина, ивице, лице и наличје, густина тканине, • Основни преплетаји тканина: платно, кепер, атлас. Кључни појмови: Основа, потка, преплетај, рапорт преплетаја

<p>Израда плетенина и испитивање основних карактеристика плетенина</p>	<ul style="list-style-type: none"> • дефинише плетенину, начин израде и основне карактеристике; • класификује плетенине према карактеристичним својствима; • распознаје врсте плетенина и да одреди поље примене; • испита основна својства плетенине. 	<p>Теорија:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Појам и израда плетенине; • Преплетаји плетенина; • Врсте плетенина; • Карактеристике плетенине; • Понашање плетенина у току кројења и шивења; • Употреба плетенина. <p>Вежбе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Основни преплетаји плетенина (десно-леви (д-л) преплетај, десно-десни (д-д) преплетај, лево-леви (л-л) преплетај, ланчани преплетаји); • Карактеристике плетенина: хоризонтална, вертикална и укупна густина плетенине, маса 1 m², дужина петље. <p>Кључни појмови: Омча, замка, петља, кулирна, ланчана плетенина</p>
<p>Оплемењивање текстилних материјала и испитивање својстава оплемењених материјала</p>	<ul style="list-style-type: none"> • дефинише процес оплемењивања и улогу оплемењивања у формирању крајњег изгледа текстилног материјала; • класификује оплемењене текстилне материјале према врсти оплемењивања и постигнутим ефектима; • објасни бојење текстилног материјала; • опише поступке штампања и ефекте који се добијају; • распозна врсте оплемењеног текстилног материјала и да одреди поље примене; • испита и утврди поступке штампања на основу ефеката на текстилној површини. 	<p>Теорија:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Припрема текстилног материјала за оплемењивање; • Бојење текстилног материјала; • Штампање текстилног материјала; • Механичка и хемијска дорада текстилног материјала; • Специјалне врсте оплемењивања. • Начин одржавања текстилних материјала и стандардизоване ознаке. <p>Кључни појмови: смуђење, одскрбљавање, искувавање, мерцеризовање и бељење.</p>

4. УПУТСТВО ЗА ДИДАКТИЧКО-МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА И ОЦЕЊИВАЊЕ

На првом часу ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно учења, планом рада и критеријумом и начинима оцењивања. Ово је први стручни предмет са којим се ученици сусрећу и садржаје је потребно прилагодити њиховом узрасту. Нове појмове уводити ослањајући се на претходно знање ученика из предмета из основне школе (биологије, хемије), као и на њихово лично искуство и повезати се на знања из предмета Технологије одеће и Практичне наставе. У раду са ученицима користити најразличитија наставна средства и изворе информација у циљу адекватнијег приступа ученицима и могућностима за лакше усвајање градива.

Облици наставе: теоријска настава и вежбе.

Место реализације наставе: Теоријска настава се реализује у учионици, вежбе се реализују у школској лабораторији или у одговарајућем кабинету.

Подела одељења на групе: Одељење се дели на 2 групе приликом реализације вежби.

Препоручени број часова по темама је следећи:

- Текстилна влакна и испитивање основних карактеристика влакана (8 часова теорије + 8 часова вежби)
- Пређа и испитивање основних карактеристика пређе (8 часова теорије + 8 часова вежби)
- Неткани текстил и испитивање основних карактеристика нетканог текстила (4 часа теорије + 4 часа вежби)
- Тканина и испитивање основних карактеристика тканина (22 часа теорије + 22 часа вежби)
- Плетенина и испитивање основних карактеристика плетенина (22 часа теорије + 22 часа вежби)
- Оплемењивање текстилних материјала и испитивање својстава оплемењених материјала (16 часова теорије + 16 часова вежби)

Препоруке за реализацију наставе:

Програмски садржаји предмета су организовани у теме. При изради оперативних планова потребно је дефинисати број часова за сваку тему, тј. динамику рада, водећи рачуна да се не наруши целина наставног програма, односно да свака тема добије адекватан простор и да се планирани циљеви и исходи предмета остваре. Приликом планирања треба имати у виду да је учење, као и формирање ставова и вредности, континуирани процес и да је резултат свих активности на часовима реализованих различитим методским приступом, коришћењем информација из различитих извора, презентовањем већег броја реалних примера и уз активно учешће ученика. Током реализације тема увек се придржавати истог принципа: теоретски објаснити појаву или законитост, потврдити је рачунски (тамо где је то могуће) а онда извршити демонстрацију или мерења у лабораторији (тамо где је то могуће).

Наставне садржаје је неопходно реализовати савременим наставним методама, техникама и средствима, при чему треба настојати да ученици буду оспособљени за: самостално проналажење, систематизовање и коришћење информација из различитих извора (нпр. стручне литературе, интернета, часописа, уџбеника, каталога...); визуелно опажање, поређење и успостављање веза између различитих садржаја (нпр. повезивање садржаја предмета са свакодневним искуством, садржајима других предмета и др.); тимски рад; самопроцену сопственог знања и напредовања; презентацију својих радова и групних пројеката и ефикасну визуелну, вербалну и писану комуникацију уз, када је то потребно, и одговарајућу аргументацију.

Користити различите узорке материјала у извођењу теорије. Користити цртеже, шеме и слике (на табли или пројектору) у излагању користити видео записе из фабрика за израду различитих текстилних површина у производњи текстилних материјала. Пожељно је да наставник са ученицима посети најближе текстилне фабрике.

Настојати да ученици усвоје коришћење стручне литературе у процесу учења и будућем раду.

Препоруке за реализацију вежби:

По могућности, у једном термину радити једну вежбу. Једна вежба се ради два спојена школска часа и за то време треба да се ураде сва мерења и обраде резултати. Где год је могуће, кабинетска мерења потврдити и рачунским путем, или урадити одговарајућу симулацију на рачунару.

Почетак вежби усагласити са теоријском наставом тако да одговарајуће вежбе следе одмах након обраде теоријског градива.

Пре почетка рада у кабинету упознати ученике са опремом и инструментима и дефинисати мерне грешке. Детаљно објаснити ученицима сврху мерења, правилну употребу мерних инструмената, начин обраде резултата мерења и приказ резултата мерења (табеларно и графички).

Подстицати ученике на самосталност у раду и сарадњу са другим ученицима у оквиру групних активности на часовима како теорије тако и вежби.

Користити лабораторијски прибор и уређаје за испитивање текстилних материјала. Демонстрирати поједине методе испитивања. Ученик је обавезан да води лабораторијски дневник.

5. УПУТСТВО ЗА ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ УЧЕНИКА

Формативно оцењивање, као модел праћења напредовања ученика, се одвија на сваком часу и свака активност је добра прилика за процену напредовања и давање повратне информације. Постигнућа ученика је могуће вредновати кроз: активности на часу (тј. процесу учења); постављање питања и/или давање одговора у складу са контекстом који се објашњава; израду задатака, истраживачких пројеката; презентовање садржаја; помоћ друговима из одељења у циљу савладавања градива, праћење остварености исхода; тестове знања; праћење практичног рада; самостални практични рад.

На крају сваког часа или активности обавезно похвалити ученика за оно што је постигао и дати му препоруке шта још треба да уради.

Потребно је осмислити више типова различитих активности са продуктима различитог нивоа сложености и утврдити очекиване исходе, а према њима и критеријуме вредновања.

Оцењивање ученика се одвија у складу са Правилником о оцењивању. Потребно је, на почетку школске године, утврдити критеријуме за оцењивање (у складу са Правилником о оцењивању), првенствено за сумативно оцењивање, и са њима упознати ученике. Сумативно оцењивање се може извршити на основу формативног оцењивања, усменог излагања градива, (15-то минутних) тестова, истраживачког, проблемског или пројектног задатка и сл. Начин утврђивања сумативне оцене ускладити са индивидуалним особинама ученика.

ЕСТЕТСКО ОБЛИКОВАЊЕ

1. ОСТВАРИВАЊЕ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА – ОБЛИЦИ И ТРАЈАЊЕ

РАЗРЕД	НАСТАВА				ПРАКСА	УКУПНО
	Теоријска настава	Вежбе	Практична настава	Настава у блоку		
II		66				66

2. ЦИЉЕВИ УЧЕЊА:

– Усвајање и примена потребних знања из области дизајна текстилних материјала и уочавање неопходне повезаности свих естетских и техничко-технолошких фаза израде текстилних материјала, због што адекватнијег избора и примене у изради готових текстилних производа;

– Усвајање и примена потребних знања из области дизајна одевних предмета различитих намена на бази стечених знања из ликовне групе предмета и у корелацији са стручним предметима;

– Развијање стваралачког приступа задацима и осећаја за проналажење ликовно-естетских решења;

– Развијање смисла за креативно, логичко и критичко размишљање кроз тематске задатке;

– Развијање радних навика, поштовање рокова и смисла за рационалан избор и коришћење текстилних материјала.

3. ТЕМЕ, ИСХОДИ, ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ И КЉУЧНИ ПОЈМОВИ САДРЖАЈА

Разред: Други
Годишњи фонд часова: 66 часова

ТЕМА	ИСХОДИ	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ/КЉУЧНИ ПОЈМОВИ САДРЖАЈА
Настанак и улога одеће и примена ликовних елемената и принципа компоновања у дизајну одеће	По завршетку теме ученик ће бити у стању да: <ul style="list-style-type: none"> објасни појам одевања, разлоге настанка и улогу одеће; објасни однос функционалности и естетике у одевању; направи разлику између високе моде и конфекције; изврши поделу одеће према: узрасту, полу, статусу, облику, годишњем добу – сезони, намени, врсти материјала и сировинском саставу; објасни појам култура одевања; препозна и примени карактер и вредности ликовних елемената у дизајну одеће: линија, смер, облик, величина, текстура, валер и боја; препозна и примени однос ликовних елемената у композицији: репетитија, хармонија, контраст, градијација, ритам и акценат; објасни стил и јединство; прикаже цртежом пропорције људске фигуре; препозна форме силуета А, Х, Т, Н, О, S, Y; уочи карактеристике и разлике модног и техничког цртежа; нацрта технички цртеж у пропорцији; изради идејна решења према задатку. 	<ul style="list-style-type: none"> Појам одевања и разлози настанка – улога одеће; Однос функционалности и естетике у одевању; Појам моде и разлике између високе моде и конфекције; Подела одеће према: полу, старосном добу, статусу, облику, годишњем добу – сезони, намени, врсти материјала и сировинском саставу итд; Култура одевања; Карактер и вредности ликовних елемената у обликовању одеће: линија, смер, облик, величина, текстура, валер и боја; Однос ликовних елемената у композицији: репетитија, хармонија, контраст, градијација, ритам и акценат; Стил и јединство; Пропорције људске фигуре. Силуете А, Х, Т, Н, О, S, Y; Карактеристике модног и техничког цртежа; Израда идејних решења према задатку. <p>Кључни појмови: линија, смер, облик, величина, текстура, валер и боја</p>

<p>Дизајн делова и детаља одевних предмета и модних детаља</p>	<ul style="list-style-type: none"> • прикаже основним ликовним техникама естетско-функционалне карактеристике делова и детаља одевних предмета: гајки (спона), поклопаца, манжети, оковратника, џепова, копчања, вратног израза, рукава, фалти, набора, волана и др; • прикаже основним ликовним техникама естетско-функционалне карактеристике модних детаља: мараме, шалова, ешарпи, капа, торбе, појасева, кравата; • изради идејна решења делова и детаља одеће према задатку. 	<ul style="list-style-type: none"> • Естетско-функционалне карактеристике делова и детаља одевних предмета: гајки (спона), поклопаца, манжети, оковратника, џепова, копчања, вратног израза, рукава, фалти, набора, волана и др; • Естетско-функционалне карактеристике модних детаља: мараме, шалови, ешарпе, капе, торбе, појасеви, кравате, итд; • Израда идејних решења према задатку. <p>Кључни појмови: гајка, поклопац, манжетна, оковратник, џеп, копча, вратни изрез, рукав, фалта, набор, волан</p>
<p>Дизајн дечије одеће</p>	<ul style="list-style-type: none"> • наброји естетско-функционалне карактеристике одевних предмета; • разликује пропорције тела детета према старосном добу; • изради основним ликовним техникама идејна решења дечије одеће за различите намене према задатку; • изради основним ликовним техникама идејна решења модних детаља уз одећу за децу, за различите намене. 	<ul style="list-style-type: none"> • Естетско-функционалне карактеристике одевних предмета према: полу, старосном добу, облику, годишњем добу – сезони, намени и врсти материјала; • Пропорције тела према старосном добу детета; • Колекције идејних решења дечијих одевних предмета према задатку; • Колекције идејних решења модних детаља уз одећу за децу. <p>Кључни појмови: силуета, фигура</p>
<p>Дизајн женске одеће</p>	<ul style="list-style-type: none"> • наброји естетско-функционалне карактеристике одевних предмета; • изради основним ликовним техникама идејна решења женске одеће за различите намене према задатку; • изради основним ликовним техникама идејна решења модних детаља уз женску одећу, за различите намене. 	<ul style="list-style-type: none"> • Естетско-функционалне карактеристике одевних предмета; • Дизајн женске свакодневне одеће; • Дизајн женске свечане одеће; • Дизајн женске спортске одеће; • Дизајн женске радне одеће; • Дизајн женског рубља и одеће за спавање; • Израда идејних решења женске одеће за различите намене према задатку; • Израда идејних решења модних детаља уз женску одећу, за различите намене према задатку. <p>Кључни појмови: силуета, фигура, пропорција</p>
<p>Дизајн мушке одеће</p>	<ul style="list-style-type: none"> • наброји естетско-функционалне карактеристике одевних предмета; • изради основним ликовним техникама идејна решења мушке одеће за различите намене према задатку; • изради основним ликовним техникама идејна решења модних детаља уз мушку одећу, за различите намене. 	<ul style="list-style-type: none"> • Естетско-функционалне карактеристике одевних предмета; • Дизајн мушке свакодневне одеће; • Дизајн мушке свечане одеће; • Дизајн мушке спортске одеће; • Дизајн мушке радне одеће; • Дизајн мушког рубља и одеће за спавање; • Израда идејних решења мушке одеће за различите намене према задатку; • Израда идејних решења модних детаља уз мушку одећу, за различите намене према задатку. <p>Кључни појмови: силуета, фигура, пропорција</p>

4. УПУТСТВО ЗА ДИДАКТИЧКО-МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

На почетку сваке теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно учења, планом рада и начинима оцењивања.

Облици наставе: вежбе.

Место реализације наставе: Теоријска настава се реализује у учионици, вежбе се реализују у школској лабораторији или у одговарајућем кабинету.

Подела одељења на групе: Одељење се дели на 2 групе приликом реализације вежби.

Препоручени број часова по темама је следећи:

- Настанак и улога одеће и примена ликовних елемената и принципа компоновања у дизајну одеће (8 часова)
- Дизајн делова и детаља одевних предмета и модних детаља (10 часова)
- Дизајн дечије одеће (12 часова)
- Дизајн женске одеће (24 часа)
- Дизајн мушке одеће (12 часова)

Препоруке за реализацију наставе:

Подсетити ученике на сазнања о врстама материјала који се користе у производњи одевне индустрије и других знања која су стекли из других стручних предмета и нагласити њихове употребне и естетске вредности.

Излагање подржати шемама, сликама, графиконима, узорцима материјала и готових производа. Приказати путем видео записа различите врсте производа одевне индустрије. Инсистирати на упознавању са начинима производње. Приказати путем видео записа процес дизајнирања одеће. Користити стандарде за материјале и готове производе. Приказати путем видео записа припрему производње и производни процес. Приказати путем видео записа лого и начине паковања производа разних произвођача. Користити узорке готових образаца техничке документације. Користити доступне анализе испитивања тржишта разних произвођача.

Излагање подржати очигледним средствима: слајдовима, радовима ученика, примерима у дигиталној форми, колекцијама узорака готових материјала, паноима, модним часописима, каталозима, модним и техничким цртежима и сл.

Упознати ученике са ликовним техникама и материјалима и демонстрирати њихове могућности.

Дефинисати и образложити ликовне елементе: линију, смер, облик, величину, текстуру, валер и боју. Демонстрирати цртање различитих врста линија.

Пратити самосталан креативан рад ученика и усмеравати га и кориговати. Упутити ученике на интернет странице са садржајима везаним за наставне теме.

Сугерисати ученицима да стечена знања из естетског обликовања примењују при решавању задатака из стручних предмета;

Упутити ученике да посете изложбе ликовних и примењених уметника.

Избор метода и облика рада за сваку тему одређује наставник у зависности од наставних садржаја, способности и потреба ученика, материјалних и других услова. Користити вербалне методе (метода усменог излагања и дијалогска метода), методе демонстрације, текстуално-илустративне методе. Предложени облици рада су фронтални, рад у групи, рад у пару, индивидуални рад.

5. УПУТСТВО ЗА ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ УЧЕНИКА

У настави оријентисаној ка достизању исхода прате се и вреднују процес наставе и учења, постигнућа ученика (продукти учења) и сопствени рад. Наставник треба континуирано да прати напредак ученика, који се огледа у начину на који ученици партиципирају, како прикупљају податке, како аргументују, евалуирају, документују итд.

Да би вредновање било објективно и у функцији учења, потребно је ускладити нивое исхода и начине оцењивања.

Сумативно оцењивање је вредновање постигнућа ученика на крају сваке реализоване теме.

Сумативне оцене се добијају из активности на часу, самосталних или групних радова

ученика, праћења практичног рада, семинарских радова, домаћих задатака.

У формативном вредновању наставник треба да промовише групни дијалог, да користи питања да би генерисао податке из ђачких идеја, али и да помогне развој ђачких идеја, даје ученицима повратне информације, а информације добијене од ученика користи да прилагоди и унапреди подучавање.

Избор инструмента за формативно вредновање зависи од врсте активности која се вреднује. Када је у питању израда пројектног задатка може се применити „чек листа” у којој су приказани нивои постигнућа ученика са показатељима испуњености задатка, а наставник „чекира” показатељ који одговара постигнућу ученика.

На крају сваког часа или активности обавезно похвалити ученика за оно што је постигао и дати му препоруке шта још треба да уради.

Потребно је осмислити више типова различитих активности са продукцима различитог нивоа сложености и утврдити очекиване исходе, а према њима и критеријуме вредновања.

Оцењивање ученика се одвија у складу са Правилником о оцењивању. Потребно је, на почетку школске године, утврдити критеријуме за оцењивање (у складу са Правилником о оцењивању), првенствено за сумативно оцењивање, и са њима упознати ученике. Сумативно оцењивање се може извршити на основу формативног оцењивања, усменог излагања градива, (15-то минутних) тестова, истраживачког, проблемског или пројектног задатка и сл. Начин утврђивања сумативне оцене ускладити са индивидуалним особинама ученика.

ТЕХНОЛОГИЈА ОДЕЋЕ

1. ОСТВАРИВАЊА ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА – ОБЛИЦИ И ТРАЈАЊЕ

РАЗРЕД	НАСТАВА				ПРАКСА	УКУПНО
	Теоријска настава	Вежбе	Практична настава	Настава у блоку		
I	72					72
II	99					99

2. ЦИЉЕВИ УЧЕЊА

– Добијање темељних теоријских знања за израду одевног предмета, организовање производње и решавање текућих проблема у процесу рада;

– Развијање систематичности и уредности у раду;

– Оспособљавање за самосталан и тимски рад;

– Стицање основних знања за коришћење технолошке документације за одевне предмете;

– Развијање логичког мишљења и међусобног повезивања теоријских знања и практичних вештина и указивање на њихову међусобну условљеност;

– Стицање знања о припреми и одржавању радног места као и о заштити на раду;

– Стицање знања о економским принципима производње.

3. ТЕМЕ, ИСХОДИ, ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ И КЉУЧНИ ПОЈМОВИ САДРЖАЈА

Разред: **Први**
Годишњи фонд часова: **72 часа**

ТЕМА	ИСХОДИ	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ/КЉУЧНИ ПОЈМОВИ САДРЖАЈА
Карактеристике производње одеће	По завршетку теме ученик ће бити у стању да: <ul style="list-style-type: none"> ● објасни различите функције одеће; ● дефинише карактеристике индустријског начина производње различитих одевних предмета; ● објасни карактеристике занатског начина производње различитих одевних предмета; ● наведе намену помоћних материјала (међупоставе, поставе, конца, траке, гајтана, патент затварача, дугмади, копчи и др.); ● изврши избор основног и помоћног материјала у зависности од врсте и намене одевног предмета; ● објасни шему производње одеће од идеје до готовог производа; ● чита и води радно-техничку документацију. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Одећа као друштвена потреба; ● Производња одеће на занатски начин; ● Култура и традиција наших народа у занатској производњи одеће; ● Индустријски начин производње одеће; ● Занатски начин производње одеће; ● Организациона шема индустријског процеса производње; ● Читање и вођење радно-техничке документације и упознавање са радним налогом. <p>Кључни појмови: занатска, индустријска производња, техничка документација</p>

<p>Технологија кројења текстилног материјала</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● објасни припрему материјала за кројење (припрема наслуга за кројење и пренос кројних слика на наслугу); ● примени начине полагања материјала и средства за полагање; ● одреди карактеристике материјала при кројењу (основног и помоћног); ● наведе средства за кројење, машине за фино и грубо кројење, ● разликује употребу ручног и машинског кројења; ● уочи разлику између грубог и финог кројења; ● примени обележавања и нумерисања искројених делова; ● контролише искројене делове; ● комплетира искројене делове. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Припрема материјала и полагање у кројну наслугу; ● Преношење кројне слике на кројну наслугу; ● Грубо и фино кројење; ● Кројење помоћу маказа и осталих уређаја и машина за кројење; ● Махине за грубо и машине за фино кројење; ● Начини обележавања; искројених делова. ● Комплетирање искројених делова у свежњева. <p>Кључни појмови: кројна слика, наслуга, свежањ, термофиксирање</p>
<p>Класична шиваћа машина и помоћни уређаји</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● демонстрира начине формирања машинских бодова (зрнасти и ланчани); ● наведе врсте конца и њихову примену; ● објасни делове класичне машине, њихове функције и могућности; ● разликује делове и карактеристике игле за машинско шивење; ● одреди врсту и дебљину машинске игле у зависности од текстилног материјала и конца; ● објасни значај правилне затегнутости конца, ● објасни делове машине и њихову функцију. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Основни елементи шивења (игла, конач, бод); ● Класична индустријска машина за шивење; ● Машинска игла (врсте, примена, однос игле и конца, однос игле и материјала); ● Увлачење горњег и доњег конца и регулисање напетости конца; ● Могућности класичне машине за шивење са додатком помоћних уређаја. <p>Кључни појмови: кућните главе, механизам за пренос кретања, формирање убода, транспорт материјала, равначи, порубачи, подвијачи.</p>
<p>Специјалне машине и аутомати</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● разликује специјалне машине према врсти бода; ● објасни примену специјалних машина у извођењу радних операција на одевном предмету ● разликује врсте аутомата и њихову примену. ● одреди примену аутомата у извођењу радних операција на одевном предмету 	<ul style="list-style-type: none"> ● Специјалне машине за шивење и њихова примена у пракси (машина за опшивање ивица материјала-ендларица или оверлок, двоигловке и вишеигловке, машине за захватање – пикир) код социјалних партнера ● Аутомати који су најзаступљенији код социјалних партнера и њихова примена у пракси (аутомати за израду рупица, ушивање дугмади, аутомат за израду учвршћења-рингличарка, аутомат за израду паспулираних цепова, аутомат за нашивање цепова, аутомати за вез). <p>Кључни појмови: аутомати за израду рупица, ушивање дугмади, за израду ринглица, дугошавни</p>
<p>Технологија пеглања</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● одређује параметре пеглања у зависности од материјала; ● опише карактеристике и понашање материјала при пеглању; ● примени обликовање кројних делова поступком пеглања; ● објасни распеглавање и напеглавање шавова; ● наведе могућности примене различитих врста пегли, преса, агрегата за пеглање и термофиксир преса. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Параметри пеглања; ● Електрична, парна, електропарна пегла, столови за пеглање, пресе, агрегати за пеглање и термофиксир пресе <p>Кључни појмови: температура, притисак, влажност, међуфазно и завршно пеглање, агрегати, пресе</p>
<p>Технолошки поступак израде модних детаља и детаља одевних предмета</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● објасни поступак израде модних детаља; ● изради детаље одевних предмета; ● наведе карактеристике и понашање материјала при шивењу; ● прилагоди технолошки поступак израде детаља расположивим машинама и уређајима у производњи; ● објасни основне карактеристике различитих врста шавова и њихову примену; ● изврши контролу обављених операција. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Шавови, врсте и њихова намена; ● Поступак израде модних детаља: капе, торбе, појаса... ● Поступак израде цепова у шаву, нашиваних цепова, просечених цепова (цепа са једним паспулом и са два паспула); ● Поступак израде отвора са патент затварачем; ● Поступак израде појаса и гајки за сукњу, женске и мушке панталоне; ● Поступак израде мушког шлица; ● Поступак израде крагне и манжетни; ● Контрола израђених детаља. <p>Кључни појмови: коси, нашивени, полукружни цеп</p>
<p>Технолошки поступак израде сукње</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● објасни поступак израде: прву, другу пробу, завршне фазе и пеглање сукње; ● одреди поступак за израду сукње на индустријски начин; ● одабере и примени машину и апарате за израду сукње; ● прилагоди технолошки поступак израде сукње расположивим машинама и апаратима. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Поступак израде сукње.

Разред: Други
Годишњи фонд часова: 99 часова

ТЕМА	ИСХОДИ	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ/КЉУЧНИ ПОЈМОВИ САДРЖАЈА
<p>Технолошки поступак израде дечије одеће</p>	<p>По завршетку теме ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● објасни поступак израде дечије хаљине и дечије спортске одеће; ● уочи разлику у поступку израде у зависности од материјала (тканина или плетенина); ● одабере машине и апарате за израду одговарајуће дечије одеће. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Поступак израде дечије хаљине; ● Поступак израде дечије спортске одеће; ● Примена специјалних машина и аутомата при изради различитих дечијих одевних предмета.

Технолошки поступак израде женских панталона	<ul style="list-style-type: none"> • одреди поступак за израду женских панталона на индустријски начин; • објасни поступак израде: прву, другу пробу, завршне фазе и пеглање панталона; • одабере и примени аутомате; • прилагоди технолошки поступак израде одевних предмета расположивим машинама и апаратима. 	<ul style="list-style-type: none"> • Поступак израде женских панталона.
Технолошки поступак израде мушких панталона	<ul style="list-style-type: none"> • одреди поступак за израду мушких панталона на индустријски начин; • објасни поступак израде: прву другу пробу, завршне фазе и пеглање панталона; • одабере и примени аутомате; • прилагоди технолошки поступак израде одевних предмета расположивим машинама и апаратима 	<ul style="list-style-type: none"> • Поступак израде мушких панталона.
Технолошки поступак израде женске блузе	<ul style="list-style-type: none"> • објасни поступак израде женске блузе на индустријски начин; • објасни поступак израде: прву, другу пробу, завршне фазе и пеглање женске блузе; • уочи разлику у поступку израде у зависности од материјала (тканина или плетенина); • одабере машине и апарате за израду одговарајућег одевног предмета. 	<ul style="list-style-type: none"> • Поступак израде женске блузе; • Примена специјалних машина и аутомата при изради женске блузе.
Технолошки поступак израде хаљине	<ul style="list-style-type: none"> • објасни поступак израде хаљине на индустријски начин; • уочи разлику у поступку израде у зависности од материјала (тканина или плетенина); • објасни поступак израде: прву, другу пробу, завршне фазе и пеглање хаљине; • одабере машине и апарате за израду хаљине. 	<ul style="list-style-type: none"> • Поступак израде хаљине; • Примена специјалних машина и аутомата при изради хаљине.
Технолошки поступак израде мушке кошуље	<ul style="list-style-type: none"> • објасни поступак израде мушке кошуље; • уочи разлику у поступку израде у зависности од материјала (тканина или плетенина); • одабере машине и апарате за израду мушке кошуље. 	<ul style="list-style-type: none"> • Поступак израде мушке кошуље; • Примена специјалних машина и аутомата при изради мушке кошуље.
Технолошки поступак израде мушке или женске пицаме	<ul style="list-style-type: none"> • објасни поступак израде мушке или женске пицаме • уочи разлику у поступку израде у зависности од карактеристика материјала (тканина или плетенина); • одабере машине и апарате за израду мушке или женске пицаме 	<ul style="list-style-type: none"> • Поступак израде женске или мушке пицаме (рубља) • Примена специјалних машина и аутомата при изради пицаме (рубља)
Технолошки поступак израде женске или мушке спортске одеће	<ul style="list-style-type: none"> • објасни поступак израде женске или мушке спортске одеће; • уочи разлику у поступку израде у зависности од материјала (тканина или плетенина); • одабере машине и апарате за израду женске или мушке спортске одеће. 	<ul style="list-style-type: none"> • Поступак израде женске или мушке спортске одеће; • Примена специјалних машина и аутомата при изради женске или мушке спортске одеће.
Технолошки поступак израде женске или мушке јакне	<ul style="list-style-type: none"> • објасни поступак израде женске или мушке јакне на индустријски начин; • објасни поступак израде: прву, другу пробу, завршне фазе и пеглање јакне; • уочи разлику у поступку израде у зависности од врсте материјала; • изврши избор машина и апарата за одговарајући одевни предмет. 	<ul style="list-style-type: none"> • Поступак израде женске или мушке јакне; • Примена специјалних машина и аутомата при изради женске или мушке јакне;
Техничко-технолошка документација	<ul style="list-style-type: none"> • разликује документа техничко-технолошке документације; • објасни начин израде различитих докумената; • објасни значај техничко-технолошке документације и функције појединих докумената; • опише начин контроле у појединим етапама производње; • сортира и комплетира готове производе, • контролише, пакује и припрема за отпремање готове производе. 	<ul style="list-style-type: none"> • Значај и садржај техничко-технолошке документације; • Врста докумената; • Операциони лист, технолошки лист, елементи и начин добијања елемената; • Технолошка контрола у појединим фазама процеса производње (међуфазна, завршна); • Значај контроле за поштовање система квалитета текстилних производа. <p>Кључни појмови: радни налог, ратећа документација, операциони лист, технолошки лист</p>

4. УПУТСТВО ЗА ДИДАКТИЧКО - МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

На почетку сваке теме ученике упознати са циљевима и исходима, планом рада и начинима оцењивања.

Предмет се реализује кроз теоријску наставу у учионици или одговарајућем кабинету.

Облици наставе: теоријска настава.

Место реализације наставе: Теоријска настава се реализује у учионици или у одговарајућем кабинету.

Препоручени број часова по темама за први разред је следећи:

- Карактеристике производње одеће (3 часа);
- Технологија кројења текстилног материјала (14 часова);
- Класична шиваћа машина и помоћни уређаји (12 часова);
- Специјалне машине и аутомати (18 часова);

- Технологија пеглања (8 часова);
- Технолошки поступак израде модних детаља и детаља одевних предмета (10 часова);
- Технолошки поступак израде сукње (7 часова);

Препоручени број часова по темама за други разред је следећи

- Технолошки поступак израде дечије одеће (11 часова);
- Технолошки поступак израде женских панталона (8 часова);
- Технолошки поступак израде мушких панталона (10 часова);
- Технолошки поступак израде женске блузе (8 часова);
- Технолошки поступак израде хаљине (6 часова);
- Технолошки поступак израде мушке кошуље (10 часова);
- Технолошки поступак израде мушке или женске пиџаме (8 часова);
- Технолошки поступак израде женске или мушке спортске одеће (8 часова);
- Технолошки поступак израде женске или мушке јакне (16 часова);
- Техничко-технолошка документација (14 часова).

Препоруке за реализацију наставе:

Програмски садржаји предмета су организовани у теме. При изради оперативних планова потребно је дефинисати број часова за сваку тему, тј. динамику рада, водећи рачуна да се не наруши целина наставног програма, односно да свака тема добије адекватан простор и да се планирани циљеви и исходи предмета остваре. Током реализације тема увек се придржавати истог принципа: теоретски објаснити појаву или законитост, потврдити је рачунски (тамо где је то могуће) а онда извршити демонстрацију на часовима Практичне наставе.

Избор метода и облика рада за сваку тему одређује наставник у зависности од наставних садржаја, способности и потреба ученика, материјалних и других услова. Користити вербалне методе (метода усменог излагања и дијалогска метода), методе демонстрације, текстуално-илустративне методе.

Предложени облици рада су фронтални, рад у групи, рад у пару.

Обрадити технолошке поступке израде по 2-3 различита модела одевног предмета од различитих материјала са различитим детаљима и врстама копчања.

Водити рачуна о поступности обраде наставних јединица, од једноставнијих ка сложенијим одевним предметима. Образложити врсте машина које се користе у појединим фазама.

Упознати ученике са технолошком документацијом која прати технолошки поступак израде одевног предмета: врстама докумената и њиховим елементима (користити оригинална документа из производних погона).

Упознати ученике са начином добијања (израчунавања) елемената појединих докумената.

Образложити циљ и значај контроле квалитета (излагање подржати конкретним примерима из производње).

Користити различите узорке материјала, компоненти и готових модела одеће, скице, слике, видео записа и друга расположива средства у извођењу теорије.

Инсистирати на препознавању материјала за израду одеће по групама производа. Посебан акценат ставити на економичност исечања и правилно одлагање отпада.

Омогућити ученицима обилазак произвођача одевне индустрије.

Истаћи циљ и значај контроле израде одеће - квалитета (излагање подржати конкретним примерима из производње). Информативно упознати ученике са врстама докумената и њиховим елементима (користити оригинална документа из производних погона). Упознати ученике са начином добијања (израчунавања) елемената појединих докумената. Указивати ученицима на правилно нормирање материјала. Подстицати ученике за постепено разумевање и примену стручне терминологије из наведене области.

Инсистирати на систематичности и примени стечених знања у пракси. Пратити примену савремених технологија у индустрији одеће.

Настојати да ученици усвоје коришћење стручне литературе у процесу учења и будућем раду.

5. УПУТСТВО ЗА ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ УЧЕНИКА

Формативно оцењивање, као модел праћења напредовања ученика, се одвија на сваком часу и свака активност је добра прилика за процену напредовања и давање повратне информације. Постигнућа ученика је могуће вредновати кроз: активности на часу (тј. процес учења); постављање питања и/или давање одговора у складу са контекстом који се објашњава; израду задатака, истраживачке пројекте; презентовање садржаја; помоћ друговима из одељења у циљу савладавања градива, праћење остварености исхода; тестове знања и самосталан рад.

На крају сваког часа или активности обавезно похвалити ученика за оно што је постигао и дати му препоруке за даљи рад.

Потребно је осмислити више типова различитих активности са продуктивним различитог нивоа сложености и утврдити очекиване исходе, а према њима и критеријуме вредновања.

Оцењивање ученика се одвија у складу са Правилником о оцењивању. Потребно је, на почетку школске године, утврдити критеријуме за оцењивање (у складу са Правилником о оцењивању), првенствено за сумативно оцењивање, и са њима упознати ученике.

Сумативно оцењивање се може извршити на основу формативног оцењивања, усменог излагања градива, (15-то минутних) тестова, истраживачког, проблемског или пројектног задатка и сл.

Начин утврђивања сумативне оцене ускладити са индивидуалним особинама ученика.

КОНСТРУКЦИЈА ОДЕЋЕ

1. ОСТВАРИВАЊЕ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА – ОБЛИЦИ И ТРАЈАЊЕ

РАЗРЕД	НАСТАВА				ПРАКСА	УКУПНО
	Теоријска настава	Вежбе	Практична настава	Настава у блоку		
I		108				108
II		99		30		129
III		84		30		114

2. ЦИЉЕВИ УЧЕЊА

- Развијање способности запажања и уочавања основних карактеристика одеће;
- Схватање улоге конструкције у коначном изгледу одевног предмета;
- Савладавање елемената конструкције кројева одевних предмета и модних детаља;
- Упознавање са правилима моделовања и комплетирања и израде шаблона;
- Развијање маштовитости и самосталности у реализацији модела;
- Прилагођавање конструкције материјалу и намени.

3. НАЗИВ И ТРАЈАЊЕ МОДУЛА

Разред: **први**
Трајање модула: **108 часова**

Ред. бр.	НАЗИВ МОДУЛА	Трајање модула (часови)
1.	Основе техничког цртања	21
2.	Основе конструисања одеће	30
3.	Конструкција детаља одевних предмета и модних детаља	21
4.	Конструкција сукње	36

Разред: **други**
Трајање модула: **99 часова + 30 часова наставе у блоку**

Ред. бр.	НАЗИВ МОДУЛА	Трајање модула (часови)
1.	Конструкција дечије одеће	42
2.	Конструкција женских панталона	21
3.	Конструкција мушких панталона	27
4.	Конструкција женске блузе	39

Разред: **трећи**
Трајање модула: **84 часа + 30 часова наставе у блоку**

Ред. бр.	НАЗИВ МОДУЛА	Трајање модула (часови)
1.	Конструкција хаљине	36
2.	Конструкција мушке кошуље	24
3.	Конструкција женске или мушке спортске одеће	18
4.	Конструкција женске или мушке јакне	36

4. ЦИЉЕВИ, ИСХОДИ, ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА

Разред: **први**
Годишњи фонд часова: **108 часова**

НАЗИВ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈ/КЉУЧНИ ПОЈМОВИ САДРЖАЈА
Основе техничког цртања	<ul style="list-style-type: none">● препозна врсте и формате техничких цртежа;● црта различите врсте линија;● примени основне принципе техничког цртања у конструисању одеће.	<ul style="list-style-type: none">● Задатак и значај техничког цртања;● Материјал и прибор за техничко цртање;● Руковање прибором;● Врсте и формате техничких цртежа;● Размера цртежа;● Врсте линија;● Паралелне, нормалне и криве линије;● Симетрија. <p>Кључни појмови: цртеж, линије, симетрија</p>
Основе конструисања одеће	<ul style="list-style-type: none">● дефинише пропорционалност, симетричност и препозна деформације људског тела;● дефинише стас и узраст људског тела;● користи стандарде;● узме и израчуна мере које су неопходне за конструкцију одеће.	<ul style="list-style-type: none">● Значај конструисања и моделовања одеће;● Врсте одевних предмета;● Пропорционалност и симетричност људског тела;● Стас и узраст;● Деформације тела значајне за конструкцију кројева;● Скица и опис модел;● Стандарди;● Мере за конструкцију одеће: подела мера, начин узимања и израчунавање мера. <p>Кључни појмови: пропорционалност, симетричност, скица, стандард</p>
Конструкција детаља одевних предмета и модних детаља	<ul style="list-style-type: none">● користи прибор за конструкцију одеће;● изради шаблоне за модне детаље;● изради шаблоне за детаље одевних предмета.	<ul style="list-style-type: none">● Материјал и прибор за конструкцију одеће;● Конструкција детаља одевних предмета: нашивени џепови, поклопци за џепове, манжетне, џеп са једним и џеп са два пасула;● Конструкција модних детаља: мараме, ешарпе, капе, торбе, кравате . <p>Кључни појмови: конструкција, шаблон, модни детаљи</p>

<p>Конструкција сукње</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● узме и израчуна мере које су неопходне за конструкцију сукње; ● конструише, моделује, комплетира женску сукњу. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Скица и опис модела; ● Основна конструкција равне сукње; ● Моделовање равне сукње; ● Комплетирање шаблона за равну сукњу; ● Израда кројне слике за равну сукњу; ● Конструкција, моделовање, комплетирање шаблона и израда кројне слике за сукњу ¼ круга; ● Конструкција, моделовање, комплетирање шаблона и израда кројне слике за сукњу пун круг; ● Конструкција, моделовање, комплетирање шаблона и израда кројне слике за сукња-панталоне. <p>Кључни појмови: конструкција, моделовање, кројна слика</p>
----------------------------------	---	---

Разред: **други**
Годишњи фонд часова: **99 часова+30 часова наставе у блоку**

НАЗИВ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ/КЉУЧНИ ПОЈМОВИ САДРЖАЈА
<p>Конструкција дечије одеће</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● конструише, моделује и комплетира дечију одећу. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Основна конструкција кроја дечије хаљине; ● Моделовање дечије хаљине; ● Комплетирање шаблона за дечију хаљину; ● Израда кројне слике за дечију хаљину; ● Основна конструкција кроја, моделовање, комплетирање шаблона и израда кројне слике за дечију спортску одећу. <p>Настава у блоку: ● Конструкција, моделовање и комплетирање дечије спортске одеће према задатом моделу.</p>
<p>Конструкција женских панталона</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● узме и израчуна мере које су неопходне за конструкцију женских панталона; ● конструише, моделује, комплетира женске панталоне. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Основна конструкција кроја женских панталона; ● Деформације тела значајне за конструкцију кројева; ● Моделовање женских панталона; ● Комплетирање шаблона за женске панталоне; ● Израда кројне слике за женске панталоне. <p>Настава у блоку: ● Конструкција, моделовање и комплетирање женских панталона према задатом моделу.</p>
<p>Конструкција мушких панталона</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● узме и израчуна мере које су неопходне за конструкцију мушких панталона; ● конструише, моделује, комплетира мушке панталоне. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Основна конструкција кроја мушких панталона; ● Деформације тела значајне за конструкцију кројева; ● Моделовање мушких панталона; ● Комплетирање шаблона за мушке панталоне; ● Израда кројне слике за мушке панталоне. <p>Настава у блоку: ● Конструкција, моделовање и комплетирање женских или мушких панталона према задатом моделу.</p>
<p>Конструкција женске блузе</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● узме и израчуна мере које су неопходне за конструкцију женске блузе; ● конструише, моделује и комплетира женску блузу. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Основна конструкција кроја женске блузе; ● Деформације тела значајне за конструкцију кројева; ● Моделовање женске блузе; ● Комплетирање шаблона за женску блузу; ● Израда кројне слике. <p>Настава у блоку: ● Конструкција, моделовање и комплетирање женске блузе према задатом моделу.</p>

Разред: **трећи**
Годишњи фонд часова: **84 часова+30 часова наставе у блоку**

НАЗИВ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ/КЉУЧНИ ПОЈМОВИ САДРЖАЈА
<p>Конструкција хаљине</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● узме и израчуна мере које су неопходне за конструкцију хаљине; ● конструише, моделује, комплетира хаљину. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Основна конструкција кроја хаљине; ● Деформације тела значајне за конструкцију кројева; ● Моделовање хаљине; ● Комплетирање шаблона за хаљину; ● Израда кројне слике за хаљину. <p>Настава у блоку: ● Конструкција, моделовање и комплетирање хаљине према задатом моделу.</p> <p>Кључни појмови: Конструкција, моделовање, кројна слика, шаблон</p>
<p>Конструкција мушке кошуље</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● конструише, моделује, комплетира мушку кошуљу. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Основна конструкција кроја мушке кошуље; ● Моделовање мушке кошуље; ● Комплетирање шаблона за мушку кошуљу; ● Израда кројне слике.
<p>Конструкција женске или мушке спортске одеће</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● конструише, моделује, комплетира кројне делове за спортску одећу. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Основна конструкција кроја женске спортске одеће (дуксерица, тренерка); ● Моделовање женске спортске одеће; ● Комплетирање шаблона за женску спортску одећу; ● Основна конструкција кроја мушке спортске одеће (дуксерица, тренерка); ● Моделовање мушке спортске одеће; ● Комплетирање шаблона за мушку спортску одећу; ● Израда кројне слике.
<p>Конструкција женске или мушке јакне</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● узме и израчуна мере које су неопходне за конструкцију јакне; ● конструише, моделује, комплетира кројне делове за женску или мушку јакне. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Основна конструкција кроја једноставније женске или мушке јакне; ● Деформације тела значајне за конструкцију кројева; ● Моделовање јакне; ● Комплетирање шаблона за јакну; ● Израда кројне слике. <p>Настава у блоку: ● Конструкција, моделовање и комплетирање јакне према задатом моделу.</p>

5. УПУТСТВО ЗА ДИДАКТИЧКО-МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

На почетку сваког модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно учења, планом рада и начинима оцењивања.

Предмет се реализује кроз вежбе у учионици или одговарајућем кабинету.

Приликом остваривања програма одељење се дели на групе до 10 ученика.

Предмет се реализује у учионици и у специјализованом кабинету. **Део часова, до 25% од укупног броја часова вежби, се може реализовати и код послодавца.**

Садржаје програма је неопходно реализовати савременим наставним методама и средствима. У оквиру сваког модула важно је користити разноврсне узорке, аудио-визуелне снимке, фотографије, цртеже, проспекте, каталоге, стандарде и сл. који су јасни и лако разумљиви;

У току реализације модула посебно обратити пажњу на: педантност и прецизност у раду, развијање визуелног опажања и формирање естетских критеријума, правилном коришћењу прибора и алата и односа према њему (значај употребе алата према његовој намени/сврси и правилног одпагања алата након употребе).

Приказати различите типове вежби како би ученик савладао конструисање различитих кривих линија. Инсистирати на правилном коришћењу прибора за цртање. Омогућити рад на рачунару уз примену програма corel draw.

Користити скице, модне журнале, цртеже, стандарде. Посебну пажњу посветити сналажењу у табелама и израчунавању мера. Инсистирати на правилном и тачном израчунавању мера. Посебан акценат ставити на увежбавање тумачења скица, препознавање и позиционирање мера, њихово узимање и израчунавање, како би ученици што боље савладали модул.

Ученике међусобно ангажовати око узимања мера;

Указивати ученицима на разлике у поступку израде комплета шаблона за модел у зависности од назива и намене одеће. Поред основних модела, одабир модела (вежби) вршити на начин који је примерен могућностима и интересовањима ученика. Инсистирати на самосталном раду. Након групне и појединачне анализе и дискусије, указивати на грешке при раду са јасним препорукама о наредним корацима.

Препоручује се посета произвођачима одеће где би на конкретном примеру ученици упознали са појединачном и серијском производњом, као и предностима примене CAD/CAM система у конструкцији одеће.

Препоруке за реализацију наставе у блоку:

Препорука је да се блок настава реализује у другом полугодишту.

Код ученика развијати навику коришћења стручне литературе из различитих извора у процесу учења и у будућем раду.

Ученик је обавезан да води дневник вежби.

Избор метода и облика рада за сваки модул одређује наставник у зависности од наставних садржаја, способности и потреба ученика, материјалних и других услова. Користити вербалне методе (метода усменог излагања и дијалогска метода), методе демонстрације, гекстуално-илустративне методе. Предложени облици рада су фронтални, рад у групи, рад у пару, индивидуални рад.

6. УПУТСТВО ЗА ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ УЧЕНИКА

У настави оријентисаној ка достизању исхода прате се и вреднују процес наставе и учења, постигнућа ученика (продукти учења) и сопствени рад. Наставник треба континуирано да прати напредак ученика, који се огледа у начину на који ученици партиципирају, како прикупљају податке, како аргументују, документују итд. Да би вредновање било објективно и у функцији учења, потребно је ускладити нивое исхода и начине оцењивања.

Сумативно оцењивање је вредновање постигнућа ученика на крају сваке реализоване теме. Сумативне оцене се добијају из практичних радова, тестова, усменог испитивања, самосталних или групних радова ученика.

У формативном вредновању наставник би требало да промовише групни дијалог, да користи питања да би генерисао податке из ђачких идеја, али и да помогне развој ђачких идеја, даје ученицима повратне информације, а повратне информације добијене од ученика користити да прилагоди подучавање, охрабрује ученике да оцењују квалитет свог рада. Избор инструмента за формативно вредновање зависи од врсте активности која се вреднује.

ПРАКТИЧНА НАСТАВА

1. ОСТВАРИВАЊЕ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА – ОБЛИЦИ И ТРАЈАЊЕ

РАЗРЕД	НАСТАВА				ПРАКСА	УКУПНО
	Теоријска настава	Вежбе	Практична настава	Настава у блоку		
I			216	30		246
II			396	90		486
III			504	150		654

2. ЦИЉЕВИ УЧЕЊА

- Добијање темељних практичних знања за израду одевног предмета и решавање проблема у процесу рада;
- Развијање способности коришћења различитих извора информација;
- Развијање свести о неопходности задовољења естетских и функционалних карактеристика одевних предмета као неодојивих елемената израде;
- Развијање потребних вештина у изради одеће;
- Развијање систематичности и уредности у раду;
- Оспособљавање за самосталан и тимски рад;
- Оспособљавање за правилно руковање уређајима за кројење, машинама за шивење и уређајима и апаратима за пеглање;
- Развијање логичког мишљења и међусобног повезивања теоријских знања и практичних вештина и указивање на њихову међусобну условљеност;
- Стицање основних знања о припреми и одржавању радног места, као и о заштити на раду.

3. НАЗИВ И ТРАЈАЊЕ МОДУЛА ПРЕДМЕТА

Разред: **први**

Трајање модула: **246 часова**

Ред. бр.	НАЗИВ МОДУЛА	Трајање модула (часови)
1.	Ручно шивење	12
2.	Ручно и машинско кројење	12
3.	Машинско шивење	60
4.	Израда машинских шавова и пеглање	24
5.	Израда модних детаља и детаља одевних предмета	60
6.	Израда сукње	48
	Израда сукње по задатом моделу – настава у блоку	30

Разред: **други**

Трајање модула: **396 часа + 90 часова наставе у блоку**

Ред. бр.	НАЗИВ МОДУЛА	Трајање модула (часови)
1.	Израда сукње	32
2.	Израда дечије одеће	116
	Израда одевног предмета по задатом моделу – дечије одеће – настава у блоку	30
3.	Израда женских панталона	70
4.	Израда мушких панталона	72
	Израда одевног предмета по задатом моделу – женских или мушких панталона – настава у блоку	30
5.	Израда блузе	106
	Израда блузе по задатом моделу – настава у блоку	30

Разред: **трећи**

Трајање модула: **504 часа + 150 часова наставе у блоку**

Ред. бр.	НАЗИВ МОДУЛА	Трајање модула (часови)
1.	Израда одевног предмета према потребама социјалног партнера	72
2.	Израда хаљине	108
3.	Израда мушке кошуље	120
4.	Израда спортске одеће	108
5.	Израда јакне	96
6.	Израда одевних предмета по захтевима локалне заједнице – настава у блоку	90
	Поступак израде и техничко-технолошка документација за различите одевне предмете – настава у блоку	60

4. ЦИЉЕВИ, ИСХОДИ, ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА

Разред: **први**

Годишњи фонд часова: **216 часова + 30 часова наставе у блоку**

НАЗИВ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ/КЉУЧНИ ПОЈМОВИ САДРЖАЈА
Ручно шивење	– изради ручне бодове (прошивајући, опшивајући, прекривни, коси, цик-цак, ланчани...); – изради ручним путем рупице; – ручно ушије дугмад.	– Појам, елементи и припрема радног места; – Ручни бодови: прошивајући, опшивајући, прекривни, коси, цик-цак, ланчани... – Израда рупица; – Ушивање дугмади.
Ручно и машинско кројење	– припреми материјал за кројење; – уцрта делове које кроји; – користи маказе; – искроји уцртане кројне делове; – означи и нумерише кројне делове.	– Прибор за ручно кројење и његово правилно коришћење; – Формирање кројне наслаге; – Преношење кројне слике на наслагу; – Апарати и уређаји за грубо и фино кројење, означавање и нумерисање искројених делова.

Машинско шивење	<ul style="list-style-type: none"> – припреми машине и уређаје за рад; – изводи операције шивења на обичним шиваћим машинама; – обавља основно одржавање машина и уређаја за рад; – користи специјалне машине за шивење. 	<ul style="list-style-type: none"> – Машина за шивење: изглед, делови, функција, правилно руковање (намештање игле, увођење горњег конца, постављање чунка са доњим концем); – Увježбавање штепова; – Специјалне машине за шивење.
Израда машинских шавова и пеглање	<ul style="list-style-type: none"> – састави кројне делове применом задатих шавова; – врши међуфазно пеглање шавова; – утврди потребне мере заштите на раду. 	<ul style="list-style-type: none"> – Врсте шавова: отворени и затворени (распеглани, напеглани, наштепани једном или два пута, француски, порубни отворени и затворени ...); – Примена шавова: састављање, опшивање ивица материјала, израда рубних шавова; – Међуфазно пеглање: параметри пеглања, електрична, електропарна и парна пегла, столови за пеглање.
Израда модних детаља и детаља одевних предмета	<ul style="list-style-type: none"> – искроји и сашије модни детаљ (мараму, ешарпу, капу, торбу, појас...); – искроји и сашије цепове за одевне предмете (нашивен, нашивен са поклопцем, са једним паспулом, са два паспула, коси, полукружни); – причврсти ознаку, украсе и величину кроја; – означи место за дугмад и рупице; – машински изради рупице за дугмад; – машински ушива дугмад; – нашије патент затварач. 	<ul style="list-style-type: none"> – Кројење и израда модних детаља (мараме, шалови, ешарпе, капе, торбе, појасеви...); – Кројење и израда цепова за женску и мушку одећу (нашивен, нашивен са поклопцем, са једним паспулом, са два паспула); – Ушивање патент затварач.
Израда сукње	<ul style="list-style-type: none"> – припреми основни и помоћни материјал за израду класичне сукње; – припреми шаблон за класичну сукњу; – формира кројну слику, искроји и комплетира кројне делове класичне сукње; – сашије класичну сукњу; – врши међуфазно и завршно пеглање класичне сукње; – припреми основни и помоћни материјал за израду сукње по задатом моделу, задатим шаблонима и операционом листу; – формира, контролише и одређује дужину кројне слике, искроји и комплетира кројне делове сукње по задатом моделу и по задатим шаблонима; – сашије сукњу по задатом моделу и задатом операционом листу; – врши међуфазно и завршно пеглање сукње по задатом моделу; – сортира и комплетира класичну сукњу; – преправља и поправља класичну сукњу. 	<ul style="list-style-type: none"> – Кројење и израда класичне сукње; – Кројење и израда сукње по задатом моделу, задатим шаблонима и операционом листу. <p>Настава у блоку:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Израда сукње по задатом моделу.

Разред: други

Годишњи фонд часова: **396 часова + 90 часова наставе у блоку**

НАЗИВ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈ/КЉУЧНИ ПОЈМОВИ САДРЖАЈА
Израда сукње	<ul style="list-style-type: none"> – припреми основни и помоћни материјал за израду сукње по задатом моделу, задатим шаблонима и операционом листу; – припреми шаблон за сукњу по задатом моделу; – формира, контролише и одређује дужину кројне слике, искроји и комплетира кројне делове сукње по задатом моделу и по задатим шаблонима; – сашије сукњу по задатом моделу и задатом операционом листу; – врши међуфазно и завршно пеглање сукње по задатом моделу; – сортира и комплетира сукњу по задатом моделу; – преправља и поправља сукњу по задатом моделу. 	<ul style="list-style-type: none"> – Кројење и израда сукње по задатом моделу, задатим шаблонима и операционом листу; – Припремање сукње за прву пробу; – Израда сукње-друга проба и завршни радови.
Израда дечије одеће	<ul style="list-style-type: none"> – припреми основни и помоћни материјал за израду дечије хаљине; – припреми шаблон за дечију одећу; – формира, контролише и одређује дужину кројне слике, искроји и комплетира кројне делове дечије хаљине; – сашије дечију хаљину; – врши међуфазно и завршно пеглање дечије хаљине; – припреми основни и помоћни материјал за израду дечије одеће по задатом моделу, задатим шаблонима и операционом листу; – формира, контролише и одређује дужину кројне слике, искроји и комплетира кројне делове дечије одеће по задатом моделу и по задатим шаблонима; – сашије дечију одећу по задатом моделу и задатом операционом листу; – врши међуфазно и завршно пеглање дечије одеће по задатом моделу; – сортира и комплетира дечију одећу; – преправља и поправља дечију одећу. 	<ul style="list-style-type: none"> – Кројење и израда дечије хаљине; – Кројење и израда дечије одеће по задатом моделу, задатим шаблонима и операционом листу. <p>Настава у блоку:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Израда дечије одеће по захтевима социјалних партнера.

<p>Израда женских панталона</p>	<ul style="list-style-type: none"> – припреми основни и помоћни материјал за израду класичних женских панталона; – припреми шаблон за женске панталоне; – формира, контролише и одређује дужину кројне слике, искроји и комплетира кројне делове класичних женских панталона; – сашије класичне женске панталоне; – врши међуфазно и завршно пеглање класичних женских панталона; – припреми основни и помоћни материјал за израду женских панталона по задатом моделу, задатим шаблонима и операционом листу; – формира, контролише и одређује дужину кројне слике, искроји и комплетира кројне делове женских панталона по задатом моделу и задатим шаблонима; – сашије женске панталоне по задатом моделу и операционом листу; – врши међуфазно и завршно пеглање женских панталона по задатом моделу; – сортира и комплетира женске панталоне; – преправља и поправља женске панталоне. 	<ul style="list-style-type: none"> – Кројење и израда класичних женских панталона; – Припремање панталона за прву пробу; – Израда панталона – друга проба и завршни радови; – Кројење и израда женских панталона по задатом моделу, задатим шаблонима и операционом листу.
<p>Израда мушких панталона</p>	<ul style="list-style-type: none"> – припреми основни и помоћни материјал за израду класичних мушких панталона; – припреми шаблон за мушке панталоне; – формира, контролише и одређује дужину кројне слике, искроји и комплетира кројне делове класичних мушких панталона; – сашије класичне мушке панталоне; – врши међуфазно и завршно пеглање класичних мушких панталона; – припреми основни и помоћни материјал за израду мушких панталона по задатом моделу, задатим шаблонима и операционом листу; – формира, контролише и одређује дужину кројне слике, искроји и комплетира кројне делове мушких панталона по задатом моделу и задатим шаблонима; – сашије мушке панталоне по задатом моделу и операционом листу; – врши међуфазно и завршно пеглање мушких панталона по задатом моделу; – сортира и комплетира мушке панталоне; – преправља и поправља мушке панталоне. 	<ul style="list-style-type: none"> – Кројење и израда класичних мушких панталона; – Припремање панталона за прву пробу; – Израда панталона-друга проба и завршни радови; – Кројење и израда мушких панталона по задатом моделу, задатим шаблонима и операционом листу. <p>Настава у блоку:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Израда женских или мушких панталона по захтевима социјалних партнера.
<p>Израда блузе</p>	<ul style="list-style-type: none"> – припреми основни и помоћни материјал за израду класичне блузе; – припреми шаблон за блузу; – формира, контролише и одређује дужину кројне слике, искроји и комплетира кројне делове класичне блузе; – сашије класичну блузу; – врши међуфазно и завршно пеглање класичне блузе; – припреми основни и помоћни материјал за израду блузе по задатом моделу задатим шаблонима и операционом листу; – формира, контролише и одређује дужину кројне слике, искроји и комплетира кројне делове блузе по задатом моделу и задатим шаблонима; – сашије блузу по задатом моделу и задатом операционом листу; – врши међуфазно и завршно пеглање блузе по задатом моделу; – сортира и комплетира блузу; – преправља и поправља блузу. 	<ul style="list-style-type: none"> – Кројење и израда класичне блузе; – Припремање блузе за прву пробу; – Израда блузе-друга проба и завршни радови; – Кројење и израда блузе по задатом моделу, задатим шаблонима и операционом листу. <p>Настава у блоку:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Израда блузе по захтевима социјалних партнера.

Разред: **трећи**

Годишњи фонд часова: **504 часова + 150 часова наставе у блоку**

<p>НАЗИВ МОДУЛА</p>	<p>ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:</p>	<p>ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈ/КЉУЧНИ ПОЈМОВИ САДРЖАЈА</p>
<p>Израда одевног предмета према потребама социјалног партнера</p>	<ul style="list-style-type: none"> – изврши избор и припрему материјала; – припреми шаблон за одевни предмет према потребама социјалног партнера; – формира, контролише и одређује дужину кројне слике, искроји делове одевног предмета; – сашије одевни предмет; – врши међуфазно и завршно пеглање; – сортира и комплетира одевни предмет. 	<ul style="list-style-type: none"> – Израда одевних предмета према потребама социјалног партнера (користити шаблоне израђене од стране корисника).

<p>Израда хаљине</p>	<ul style="list-style-type: none"> – припреми основни и помоћни материјал за израду класичне хаљине; – припреми шаблон за хаљину; – формира, контролише и одређује дужину кројне слике, искроји и комплетира кројне делове класичне хаљине; – сашије класичну хаљину; – врши међуфазно и завршно пеглање класичне хаљине; – припреми основни и помоћни материјал за израду хаљине по задатом моделу, задатим шаблонима и операционом листу; – формира, контролише и одређује дужину кројне слике, искроји и комплетира кројне делове хаљине по задатом моделу и задатим шаблонима; – сашије хаљину по задатом моделу и операционом листу; – врши међуфазно и завршно пеглање хаљине по задатом моделу; – сортира и комплетира хаљину; – преправља и поправља хаљину. 	<ul style="list-style-type: none"> – Кројење и израда класичне хаљине; – Припремање хаљине за прву пробу; – Израда хаљине-друга проба и завршни радови; – Кројење и израда хаљине по задатом моделу, задатим шаблонима и операционом листу.
<p>Израда мушке кошуље</p>	<ul style="list-style-type: none"> – припреми основни и помоћни материјал за израду класичне мушке кошуље; – припреми шаблон за мушку кошуљу; – формира, контролише и одређује дужину кројне слике, искроји и комплетира кројне делове класичне мушке кошуље; – сашије класичну мушку кошуљу; – врши међуфазно и завршно пеглање класичне мушке кошуље; – припреми основни и помоћни материјал за израду мушке кошуље по задатом моделу, задатим шаблонима и операционом листу; – формира, контролише и одређује дужину кројне слике, искроји и комплетира кројне делове мушке кошуље по задатом моделу и задатим шаблонима; – сашије мушку кошуљу по задатом моделу по операционом листу; – врши међуфазно и завршно пеглање мушке кошуље по задатом моделу; – сортира и комплетира мушку кошуљу; – преправља и поправља мушку кошуљу. 	<ul style="list-style-type: none"> – Кројење и израда класичне мушке кошуље; – Кројење и израда мушке кошуље по задатом моделу, задатим шаблонима и операционом листу.
<p>Израда спортске одеће</p>	<ul style="list-style-type: none"> – припреми основни и помоћни материјал за израду спортске одеће по задатом моделу, задатим шаблонима и операционом листу; – припреми шаблон за спортску кошуљу; – формира, контролише и одређује дужину кројне слике, искроји и комплетира кројне делове спортске одеће по задатом моделу и задатим шаблонима; – машински везе на деловима одевних предмета; – сашије спортску одећу по задатом моделу и операционом листу; – врши међуфазно и завршно пеглање спортске одеће по задатом моделу; – сортира и комплетира спортску одећу; – преправља и поправља спортску одећу. 	<ul style="list-style-type: none"> – Кројење и израда горњег и доњег дела женске тренерке по задатом моделу, задатим шаблонима и операционом листу; – Кројење и израда горњег и доњег дела мушке тренерке по задатом моделу, задатим шаблонима и операционом листу.
<p>Израда женске или мушке јакне</p>	<ul style="list-style-type: none"> – припреми основни и помоћни материјал за израду женске или мушке јакне по задатом моделу, задатим шаблонима и операционом листу; – припреми шаблон за женску или мушку јакну; – формира, контролише и одређује дужину кројне слике, искроји и комплетира кројне делове по задатом моделу, задатим шаблонима; – сашије женску или мушку јакну по задатом моделу по операционом листу; – врши међуфазно и завршно пеглање женске или мушке јакне по задатом моделу; – сортира и комплетира женску или мушку јакну; – преправља и поправља женску или мушку јакну. 	<ul style="list-style-type: none"> – Кројење и израда женске или мушке јакне; – Припремање јакне за прву пробу; – Израда јакне-друга проба и завршни радови.
<p>Израда одевних предмета према захтевима социјалних партнера – настава у блоку</p>	<ul style="list-style-type: none"> – изврши избор и припрему материјала; – припреми шаблон за одевни предмет према захтеву социјалног партнера; – формира, контролише и одређује дужину кројне слике, искроји делове одевног предмета; – сашије одевни предмет; – врши међуфазно и завршно пеглање; – сортира и комплетира одевни предмет према захтеву социјалног партнера; – чита техничко-технолошку документацију за различите одевне предмете. 	<ul style="list-style-type: none"> – Израда одевних предмета према захтевима корисника услуга (користити шаблоне израђене од стране корисника); – Поступак израде и техничко-технолошка документација за различите одевне предмете

5. УПУТСТВО ЗА ДИДАКТИЧКО-МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

На почетку сваког модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно учења, планом рада и начинима оцењивања.

Подела одељења на групе

Када се практична настава реализује у школи одељење се дели на групе до 10 ученика.

Када се практична настава реализује код послодавца рад се обавља са групом од **максимално пет ученика**

Место реализације наставе:

Практични облици наставе се реализују у школским радионицама и кабинетима или код послодавца. Када се практична настава реализује у школи, део часова, до **25% од укупног броја часова практичних облика наставе, се може реализовати и код послодавца.**

Препоруке за реализацију наставе:

Практичне садржаје ускладити са извођењем теорије која их прати. Прве радне дане треба посветити упознавању ученика са условима рада. Треба извршити и процену њихових практичних вештина. Упознати их са заштитом на раду и указати на значај придржавања правила везаних за рад, ред и дисциплину. Објаснити ученицима појам радног места, његове елементе и организацију (припрему). Нагласити значај правилног држања тела при раду. У почетку посветити посебну пажњу коришћењу алата (ручног и машинског), те указати на последице нестручног руковања машинама (због евентуалног ризика од повређивања). Истаћи значај уредности и одржавања радног места.

Упознати ученике са елементима ручног кројења и шивења кроз припремљене готове узорке и непосредну демонстрацију процеса израде, уз обавезно освртање на врсту текстилног материјала, опажање његових карактеристика (нпр. осипање, клизавост и сл.) и понашање у току процеса рада.

Презентовати ученицима средства рада у конфекцији: обичну брзошиваћу машину, различите врсте специјалних машина и аутомата за шивење.

Демонстрирати рад на обичној машини, расположивим специјалним машинама као и опслуживање шиваћих аутомата, користећи узорке различитих текстилних материјала и опажајући њихово понашање.

Ученицима презентовати апарате и уређаје за пеглање, и демонстрирати начин рада.

Демонстрирати ученицима технолошке поступке израде свих одевних предмета предвиђених наставним планом и програмом.

Скице модела одевних предмета дефинисати у оквиру стручних већа, како би се успоставила корелација са предметима: технологија одеће и конструкција одеће. Указати ученицима на значај правилног одабира врсте убода, шави и детаља у зависности од врсте материјала и намене одевног предмета.

Инсистирати на самосталном, прецизном и уредном раду и континуирано га пратити.

Обавезно применити потребне мере заштите на раду.

Изагање подржати готовим узорцима детаља и одевних предмета, цртежима, скицама, модним журналима и презентацијама о актуелним модним трендовима.

Број одевних предмета, одредити у зависности од могућности ученика, а све у циљу постизања исхода модула.

Ученик је обавезан да води дневник практичне наставе.

Уколико се програм реализује у "школском систему" користити шаблоне одевних предмета израђене на часовима **конструкције одеће** а према прописаним наставним плановима и програмима ових предмета.

Избор метода и облика рада за сваки модул одређује наставник у зависности од наставних садржаја, способности и потреба ученика, материјалних и других услова. Користити вербалне методе (метода усменог излагања и дијалогска метода), методе демонстрације, текстуално-илустративне методе.

Предложени облици рада су фронтални, рад у групи, рад у пару и индивидуални рад.

Уколико се програм реализује у складу са Законом о дуалном образовању потребно је да школа и послодавац детаљно испланирају и утврде место и начин реализације исхода, и унесу их у план реализације учења кроз рад. Израду одевних предмета ускладити са потребама и могућностима компаније у којој се реализује учење кроз рад.

Блок наставу у **II** разреду реализовати код послодавца, а у **III** разреду део блок наставе у школи због сумирања стеченог знања кроз израду завршне колекције.

Када се практични облик наставе изводе код послодавца, методе учења могу обухватати између осталог: обилазак радне средине, упознавање са радним местима и средствима за рад, посматрање процеса рада, демонстрацију процеса рада од стране запослених, ментора или наставника, када је то договорено. Након примене претходно наведених метода учења, ученик може и да индивидуално вежба и извршава предвиђене радне задатке у складу са прописима који уређују безбедност и здравље на раду и ППНУ. Ученик може да изврши предвиђени радни задатак, уз стручни надзор наставника или ментора код послодавца. Методе се прилагођавају условима који постоје код послодавца.

Уколико се настава реализује као учење кроз рад, школа и послодавац детаљно планирају и утврђују место и начин реализације исхода, и уносе их у план реализације учења кроз рад. Планирање се врши на годишњем, месечном или тематском и дневном нивоу. Организовати наставу тако да ученик у потпуности буде упознат са организацијом рада предузећа/сервиса и да се придржава мера заштите на раду и мера заштите околине. Наставник - координатор учења кроз рад проверава да ли је послодавац извршио процену ризика на радном месту на коме раде ученици и да ли је извео уводну обуку ученика о безбедности и здрављу на раду. Инструктор води евиденцију прописану уговором и у договору са наставником - координатором.

Препоруке за реализацију наставе у блоку

Блок настава се реализује као учење кроз рад, у току школске године или пред крај другог полугодишта. План реализације блок наставе заједно, израђују послодавац и школа, према сопственим потребама и могућностима. У оквиру наставе у блоку, кроз израду радних задатака извршити проверу остварености исхода, а на тај начин омогућити ученицима достизање планираних исхода у случају да то нису могли да остваре током школске године. Продискутовати са ученицима о врсти одевних предмета који су битни за локално тржиште.

Приказати специфичне основне и помоћне материјале, кројеве и одевне предмете карактеристичне за локалну средину.

Припремити основни и помоћни материјал за израду одевних предмета по захтевима локалне заједнице;

Пратити примену операционог листа.

Пратити рад ученика уз контролу и помоћ. Подстицати ученика да самостално контролише свој рад, уочи грешке и на време их отклони. Обавезно применити потребне мере заштите на раду.

6. УПУТСТВО ЗА ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ УЧЕНИКА

У настави оријентисаној ка достизању исхода прате се и вреднују процес наставе и учења, постигнућа ученика (продукти учења) и сопствени рад.

Формативно оцењивање, као модел праћења напредовања ученика, се одвија на сваком часу и свака активност је добра прилика за процену напредовања и давање повратне информације. Постигнућа ученика је могуће вредновати кроз: активности на часу (тј. процес учења), постављање питања и/или давање одговора у складу са контекстом који се објашњава, израду задатака, истраживачке пројекте, презентовање садржаја, помоћ друговима из одељења у циљу савладавања градива, праћење остварености исхода и самостални практични рад.

Избор инструмента за формативно вредновање зависи од врсте активности која се вреднује.

За вредновање сваког практичног задатка, може се применити "чек" листа у којој су приказани очекивани нивои квалитета рада и степена ангажовања ученика, а наставник "чекира" одговарајући показатељ.

На крају сваког часа или активности обавезно похвалити ученика за оно што је постигао и дати му препоруке за даљи рад.

Потребно је осмислити више типова различитих активности са продукцима различитог нивоа сложености и утврдити очекиване исходе, а према њима и критеријуме вредновања.

Оцењивање ученика се одвија у складу са Правилником о оцењивању. Потребно је, на почетку школске године, утврдити критеријуме за оцењивање (у складу са Правилником о оцењивању), првенствено за сумативно оцењивање, и са њима упознати ученике.

Сумативно оцењивање је вредновање постигнућа ученика на крају сваког модула, и може се извршити на основу формативног оцењивања, усменог излагања градива, (15-то минутних) тестова, истраживачког, проблемског или пројектног задатка и сл.

Начин утврђивања сумативне оцене ускладити са индивидуалним особинама ученика.

ПРЕДУЗЕТНИШТВО

1. ОСТВАРИВАЊЕ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА – ОБЛИЦИ И ТРАЈАЊЕ

РАЗРЕД:	Теоријска настава	Вежбе	Практична настава	Настава у блоку	Укупно
III	0	56	0	0	56

2. ЦИЉЕВИ УЧЕЊА:

- Развијање пословних и предузетничких знања, вештина и понашања
- Развијање предузетничких вредности и способности да се препознају предузетничке могућности у локалној средини и делује у складу са тим.
- Развијање пословног и предузетничког начина мишљења
- Развијање свести о сопственим знањима и способностима и даљој професионалној оријентацији
- Оспособљавање за активно тражење посла (запошљавање и samozapoшљавање)
- Оспособљавање за израду једноставног плана пословања мале фирме
- Мултидисциплинарни приступ и оријентација на праксу
- Развијање основе за континуирано учење
- Развијање одговорног односа према очувању природних ресурса и еколошке равнотеже.

3. ТЕМЕ, ИСХОДИ, ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ И КЉУЧНИ ПОЈМОВИ САДРЖАЈА

Разред: **Трећи**
Годишњи фонд часова: **56 часова;**

ТЕМА	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ/КЉУЧНИ ПОЈМОВИ САДРЖАЈА
Предузетништво и предузетник	<ul style="list-style-type: none">• наведе адекватне примере предузетништва из локалног окружења• наведе карактеристике предузетника• објасни значај мотивационих фактора у предузетништву• доведе у однос појмове иновативност, предузимљивост и предузетништво• препозна различите начине отпочињања посла у локалној заједници	<ul style="list-style-type: none">• Појам, развој и значај предузетништва• Профил и карактеристике успешног предузетника• Мотиви предузетника• Технике и критеријуми за утврђивање предузетничких предиспозиција <p>Кључни појмови: предузетништво, профил, мотив</p>

<p>Развијање и процена пословних идеја, маркетинг план</p>	<ul style="list-style-type: none"> • примени креативне технике избора, селекције и вредновања пословних идеја • препозна садржај и значај бизнис плана • истражи међусобно деловање фактора који утичу на тржиште: цена, производ, место, промоција и личност • прикупи и анализира информације о тржишту и развија индивидуалну маркетинг стратегију • развије самопоуздање у спровођењу теренских испитивања • самостално изради маркетинг плана у припреми бизнис плана • презентује маркетинг план као део сопственог бизнис плана 	<ul style="list-style-type: none"> • Трагање за пословним идејама • Процена пословних могућности за нови пословни подухват • swot анализа • Структура бизнис плана и маркетинг плана као његовог дела • Елементи маркетинг микса (5П) – (производ/услуга, цена, канали дистрибуције, промоција, личност) • Рад на терену – истраживање тржишта • Презентација маркетинг плана за одабрану бизнис идеју <p>Кључни појмови: идеје, подухват, план, анализа, презентације</p>
<p>Управљање и организација, правни оквир за оснивање и функционисање делатности</p>	<ul style="list-style-type: none"> • наведе особине успешног менаџера • објасни основе менаџмента услуга/производње • објасни на једноставном примеру појам и врсте трошкова, цену коштања и инвестиције • израчуна праг рентабилности на једноставном примеру • објасни значај производног плана и изради производни план за сопствену бизнис идеју у најједноставнијем облику (самостално или уз помоћ наставника) • увиђа значај планирања и одабира људских ресурса за потребе организације • користи гантограм • објасни значај информационаих технологија за савремено пословање • схвати важност непрекидног иновирања производа или услуга • изабере најповољнију организациону и правну форму привредне активности • изради и презентује организациони план за сопствену бизнис идеју • самостално сачини или попуни основну пословну документацију 	<ul style="list-style-type: none"> • Менаџмент функције (планирање, организовање, вођење и контрола) • Појам и врсте трошкова, цена коштања • Инвестиције • Преломна тачка рентабилности • Менаџмент производње -управљање производним процесом/услугом • Управљање људским ресурсима • Управљање временом • Инжењеринг вредности • Информационе технологије у пословању • Правни аспект покретања бизниса <p>Кључни појмови: функције, трошкови, рентабилност, бизнис</p>
<p>Економија пословања, финансијски план</p>	<ul style="list-style-type: none"> • састави биланс стања на најједноставнијем примеру • састави биланс успеха и утврди пословни резултат на најједноставнијем примеру • направи разлику између прихода и расхода с једне стране и прилива и одлива новца са друге стране на најједноставнијем примеру • наведе могуће начине финансирања сопствене делатности • се информише у одговарајућим институцијама о свим релевантним питањима од значаја за покретање бизниса • идентификује начине за одржавање ликвидности у пословању предузећа • састави финансијски план за сопствену бизнис идеју самостално или уз помоћ наставника • презентује финансијски план за своју бизнис идеју 	<ul style="list-style-type: none"> • Биланс стања • Биланс успеха • Биланс токова готовине (cash flow) • Извори финансирања • Институције и инфраструктура за подршку предузетништву • Припрема и презентација финансијског плана <p>Кључни појмови: биланс, финансирање</p>
<p>Ученички пројект-презентација пословног плана</p>	<ul style="list-style-type: none"> • самостално или уз помоћ наставника да повеже све урађене делове бизнис плана • изради коначан (једноставан) бизнис план за сопствену бизнис идеју • презентује бизнис план у оквиру јавног часа из предмета предузетништво 	<ul style="list-style-type: none"> • Израда целовитог бизнис плана за сопствену бизнис идеју • Презентација појединачних/групних бизнис планова и дискусија <p>Кључни појмови: бизнис план, презентација</p>

4. УПУТСТВО ЗА ДИДАКТИЧКО-МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

На почетку сваке теме ученике упознати са циљевима и исходима, планом рада и начинима оцењивања.

Предмет се реализује кроз вежбе у учионици.

Подела одељења на групе: Одељење се дели на 2 групе приликом реализације вежби.

Препоручени број часова по темама је следећи:

- Предузетништво и предузетник (4 часова)
- Развијање и процена пословних идеја, маркетинг план (12 часова)
- Управљање и организација (22 часа)
- Економија пословања (10 часова)
- Ученички пројекат – презентација пословног плана (8 часова).

Приликом реализације тема ослонити се на предзнања ученика из практичне наставе, пројектовања технолошких система. Избор метода и облика рада за сваку тему одређује наставник у зависности од наставних садржаја, способности и потреба ученика, материјалних и других услова. Користити вербалне методе (метода усменог излагања и дијалогска метода), методе демонстрације, текстуално-илустративне методе, методе пројектног задатка. Предложени облици рада су фронтални, рад у групи, рад у пару, индивидуални рад.

Приликом реализације теме Предузетништво и предузетник дати пример успешног предузетника и/или позвати на час госта – предузетника који би говорио ученицима о својим искуствима или посета успешном предузетнику. У оквиру теме Развијање и процена пословних идеја, маркетинг план користити олују идеја и вођене дискусије да се ученицима помогне у креативном смишљању бизнис идеја и одабиру најповољније. Препоручити ученицима да бизнис идеје траже у оквиру свог подручја рада, али не инсистирати на томе. Ученици се дела на групе окупљене око једне пословне идеје у којима остају до краја. Групе ученика окупљене око једне пословне идеје

је врше истраживање тржишта по наставниковим упутствима. Пожељно је организовати посету малим предузећима где ће се ученици информисати о начину деловања и опстанка тог предузећа на тржишту. Препоручене садржаје теме Управљање и организација ученик савладава на једноставним примерима уз помоћ наставника. Приликом реализације теме Економија пословања, финансијски план користити формулар за бизнис план Националне службе запошљавања. Користити најједноставније табеле за израду биланса стања, биланса успеха и биланса новчаних токова. Обрадити садржај на најједноставнијим примерима из праксе. Препорука је да при остваривању теме Ученички пројект - презентација пословног плана позвати на јавни час успешног предузетника, представнике школе, локалне самоуправе и банака за процену реалности и иновативности бизнис плана. Према могућности наградити најбоље радове. У презентацији користити сва расположива средства за визуализацију а посебно презентацију у power point–у.

Избор метода и облика рада за сваку тему одређује наставник у зависности од наставних садржаја, способности и потреба ученика, материјалних и других услова. Користити вербалне методе (метода усменог излагања и дијалогска метода, мини предавања), методе демонстрације, текстуално-илустративне методе, методе симулације и студије случаја. Предложени облици рада су фронтални, рад у групи, рад у пару, индивидуални рад.

Давати упутстава ученицима где и како да дођу до неопходних информација. Користити сајтове за прикупљање информација (www.apr.gov.rs. , www.sme.gov. rs. и други). Предлаже се посета социјалним партнерима на локалном нивоу (општина, филијале Националне службе за запошљавање, Регионалне агенције за развој малих и средњих предузећа и сл.).

5. УПУТСТВО ЗА ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ УЧЕНИКА

У настави оријентисаној ка достизању исхода прате се и вреднују процес наставе и учења, постигнућа ученика (продукти учења) и сопствени рад. Наставник треба континуирано да прати напредак ученика, који се огледа у начину на који ученици партиципирају, како прикупљају податке, како аргументују, евалуирају, документују итд. Да би вредновање било објективно и у функцији учења, потребно је ускладити нивое исхода и начине оцењивања.

Сумативно оцењивање је вредновање постигнућа ученика на крају сваке реализоване теме. Сумативне оцене се добијају из контролних или писмених радова, тестова, усменог испитивања, самосталних или групних радова ученика.

У формативном вредновању наставник би требало да промовише групни дијалог, да користи питања да би генерисао податке из ђачких идеја, али и да помогне развој ђачких идеја, даје ученицима повратне информације, а повратне информације добијене од ученика користи да прилагоди подучавање, охрабрује ученике да оцењују квалитет свог рада. Избор инструмента за формативно вредновање зависи од врсте активности која се вреднује.

ИЗБОРНИ СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ

САВРЕМЕНО ОДЕВАЊЕ

1. ОСТВАРИВАЊЕ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА – ОБЛИЦИ И ТРАЈАЊЕ

РАЗРЕД	НАСТАВА				ПРАКСА	УКУПНО
	Теоријска настава	Вежбе	Практична настава	Настава у блоку		
III	28					28

2. ЦИЉЕВИ УЧЕЊА

- Упознавање са историјом текстила и одевања;
- Усвајање и примена потребних знања о историјском и савременом развоју одевања и оспособљавање да стечена знања примене у практичном раду;
- Развијање стваралачког приступа задацима и осећаја за проналажење ликовно – естетских решења;
- Развијање смисла за креативно, логичко и критичко размишљање кроз тематске задатке;
- Развијање интересовања за све области у склопу струке и самостално проширивање стечених знања;
- Оспособљавање ученика за самосталан и тимски рад.

3. ТЕМЕ, ИСХОДИ, ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ И КЉУЧНИ ПОЈМОВИ САДРЖАЈА

ТЕМА	ИСХОДИ	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ/КЉУЧНИ ПОЈМОВИ САДРЖАЈА
Историја текстила и одеће	По завршетку теме ученик ће бити у стању да: <ul style="list-style-type: none"> • опише основне карактеристике текстила и костима различитих историјских периода; • препозна правце који су утицали на модна кретања у XX веку; • препозна основне карактеристике народне ношње код нас; • представи историјске костиме одговарајућим ликовним техникама. 	<ul style="list-style-type: none"> • Праисторија; • Стари век; • Средњи век; • Нови век; • XIX век; • XX век • Народна ношња код нас; • Представљање историјских костима одговарајућим ликовним техникама. <p>Кључни појмови: древни текстил, ренесанса</p>
Основи пројектовања одеће	<ul style="list-style-type: none"> • пројектује одећу користећи модни цртеж и различите врсте техника; • прави разлику између мушке, женске и дечије фигуре; • прави разлику између појединих делова одеће према статусу и узрасту; • реализује идеју користећи фазе пројектовања. 	<ul style="list-style-type: none"> • Визуелни елементи и примена композиције у пројектовању одеће (линија, површина, обим, боја, модни цртеж и технике цртања); • Шеме људске фигуре; Пропорционална подела мушке, женске и дечије фигуре по висини и ширини целе фигуре и осталих делова тела важних за пројектовање одеће; • Пропорционалне дужине појединих врста одеће и делова одеће; • Фазе пројектовања одеће од идеје до реализације. <p>Кључни појмови линија, површина, обим, боја, модни цртеж и технике цртања</p>

4. УПУТСТВО ЗА ДИДАКТИЧКО-МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

На почетку сваке теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно учења, планом рада и начинима оцењивања. Предмет се реализује као теорија у радионици или одговарајућем кабинету. Препоручени број часова по темама је следећи:
Историја текстила и одеће (8 часова);
Основи пројектовања одеће (20 часова).

Препоруке за реализацију наставе

Подсетити ученике на сазнања о врстама текстилних материјала и готових текстилних производа, која су стекли из других стручних предмета и нагласити њихове употребне и естетске вредности.

Оспособљавати ученике да врше селекцију података, уочавају опште карактеристике и специфичности одређених стилова и да кроз задатке сагледавају и примењују нове могућности елемената историјског текстила и костима у дизајну текстила и дизајну одеће;

Излагање подржати очигледним средствима слајдовима, радовима ученика, примерима у дигиталној форми, каталозима, колекцијама узорака готових текстилних материјала, паноима, модним часописима, модним и техничким цртежима;

Упутити ученике на интернет странице са садржајем везаним за наставне теме. Упутити ученике да посете изложбе ликовних и примењених уметника.

Садржаје програма је неопходно реализовати савременим наставним методама.

Код ученика развијати навику коришћења стручне литературе из различитих извора у процесу учења и у будућем раду.

Избор метода и облика рада за сваку тему одређује наставник у зависности од наставних садржаја, способности и потреба ученика, материјалних и других услова. Користити вербалне методе (метода усменог излагања и дијалогска метода), методе демонстрације, текстуално-илустративне методе. Предложени облици рада су рад у групи, рад у пару, индивидуални рад.

5. УПУТСТВО ЗА ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ УЧЕНИКА

У настави оријентисаној ка достизању исхода прате се и вреднују процес наставе и учења, постигнућа ученика (продукти учења) и сопствени рад. Наставник треба континуирано да прати напредак ученика, који се огледа у начину на који ученици партиципирају, како прикупљају податке, како аргументују, евалуирају, документују итд. Да би вредновање било објективно и у функцији учења, потребно је ускладити нивое исхода и начине оцењивања.

Сумативно оцењивање је вредновање постигнућа ученика на крају сваке реализоване теме. Сумативне оцене се добијају из практичних радова, самосталних или групних радова ученика.

У формативном вредновању наставник би требало да промовише групни дијалог, да користи питања да би генерисао податке из ђачких идеја, али и да помогне развој ђачких идеја, даје ученицима повратне информације, а повратне информације добијене од ученика користи да прилагоди подучавање, охрабрује ученике да оцењују квалитет свог рада. Избор инструмента за формативно вредновање зависи од врсте активности која се вреднује.

ПРИМЕНА РАЧУНАРА У КОНСТРУКЦИЈИ ОДЕЋЕ

1. ОСТВАРИВАЊЕ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА – ОБЛИЦИ И ТРАЈАЊЕ

РАЗРЕД	НАСТАВА				ПРАКСА	УКУПНО
	Теоријска настава	Вежбе	Практична настава	Настава у блоку		
III	28					28

2. ЦИЉЕВИ УЧЕЊА

- упознавање са основама програма за цртање који ће омогућити упознавање и са другим програмима исте или сличне намене;
- оспособљавање ученика за коришћење програма у даљем образовању и будућем раду (Optitex, Gerber, Lectra...);
- оспособљавање ученика за повезивање и коришћење већ стеченог знања из области рачунарства и информатике;
- подстицање заинтересованости ученика за коришћење рачунара у струци.

3. ТЕМЕ, ИСХОДИ, ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ И КЉУЧНИ ПОЈМОВИ САДРЖАЈА

ТЕМА	ИСХОДИ	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ/КЉУЧНИ ПОЈМОВИ САДРЖАЈА
Основни појмови и графичко окружење	По завршетку теме ученик ће бити у стању да: <ul style="list-style-type: none"> ● покрене програм; ● препозна и користи поједине алатке програма за цртање; ● користи рачунар у изради цртежа; ● подешава, учитава и снима цртеже. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Покретање одабраног програма за цртање; ● Давање основних команди у одабраном програму; ● Подешавање радног окружења – припрема за рад; ● Алати који се користе за цртање. <p>Кључни појмови графичко окружење, алат за програмирање, софтвер</p>
Примена рачунара у конструкцији одеће и уклапању кројних делова у кројну слику	<ul style="list-style-type: none"> ● користи рачунар за конструкцију одеће; ● црта и конструира различите моделе; ● комплетира делове одевних предмета; ● уклапа кројне делове у кројну слику. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Конструкција одевног предмета; ● Моделовање према задатој скици; ● Комплетирање кројних делова; ● Уклапање кројних делова у кројну слику. <p>Кључни појмови Конструкција, моделовање, кројна слика</p>

4. УПУТСТВО ЗА ДИДАКТИЧКО-МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

На почетку сваке теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно учења, планом рада и начинима оцењивања.

Предмет се реализује као вежбе у радионици или одговарајућем кабинету. Приликом остваривања програма одељење се дели на

групе до 15 ученика.

Препоручени број часова по темама је следећи:

- Основни појмови и графичко окружење (4 часа);
- Примена рачунара у конструкцији одеће и уклапању кројних делова у кројну слику (24 часа).

Препоруке за реализацију наставе

Обезбедити рачунаре са уграђеним програмом за цртање. Користити софтвер који поседује школа. У оквиру одређеног софтверског пакета обрадити програме за конструкцију, градирање, израду кројних слика. Користити табеле мера и приказати примере конструкције одређених одевних предмета коришћењем САД пакета. Уколико постоји више различитих софтвера, указати ученицима на сличности и разлике у раду са њима.

Приказати различите типове вежби како би ученик савладао основне појмове;

Ученике треба оспособљавати за самостално проналажење, систематизовање и коришћење информација из различитих извора (стручна литература, интернет, часописи, уџбеници...).

Садржаје програма је неопходно реализовати савременим наставним методама.

Код ученика развијати навику коришћења стручне литературе из различитих извора у процесу учења и у будућем раду.

Број одевних предмета, одредити у зависности од могућности ученика, а све у циљу постизања исхода тема.

Избор метода и облика рада за сваку тему одређује наставник у зависности од наставних садржаја, способности и потреба ученика, материјалних и других услова. Користити вербалне методе (метода усменог излагања и дијалогска метода), методе демонстрације, текстуално-илустративне методе. Предложени облици рада су рад у групи, рад у пару, индивидуални рад.

5.УПУТСТВО ЗА ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ УЧЕНИКА

У настави оријентисаној ка достизању исхода прате се и вреднују процес наставе и учења, постигнућа ученика (продукти учења) и сопствени рад. Наставник треба континуирано да прати напредак ученика, који се огледа у начину на који ученици партиципирају, како прикупљају податке, како аргументују, евалуирају, документују итд. Да би вредновање било објективно и у функцији учења, потребно је ускладити нивое исхода и начине оцењивања.

Сумативно оцењивање је вредновање постигнућа ученика на крају сваке реализоване теме. Сумативне оцене се добијају из практичних радова, самосталних или групних радова ученика. Сумативно оцењивање се може извршити на основу формативног оцењивања, усменог излагања градива, (15-то минутних) тестова, истраживачког, проблемског или пројектног задатка и сл.

Начин утврђивања сумативне оцене ускладити са индивидуалним особинама ученика.

У формативном вредновању наставник би требало да промовише групни дијалог, да користи питања да би генерисао податке из ђачких идеја, али и да помогне развој ђачких идеја, даје ученицима повратне информације, а повратне информације добијене од ученика користи да прилагоди подучавање, охрабрује ученике да оцењују квалитет свог рада. Избор инструмента за формативно вредновање зависи од врсте активности која се вреднује.